

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetske Zveze z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Ishaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 12 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati paš Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

V. katoliški shod v Ljubljani.

Ljudstvo se je zbiralo z dežele, da manifestira za katoliške ideje. Vreme nam ni bilo prvotno naklonjeno, toda sobota je prinesla vsaj to, da so ponehali dežni curki. Ljudstvo je prihajalo v množicah v zavesti, da s tem javno poudari, da so Slovenci in kot taki tudi verni katoličani. Vera v Boga je bila pri Slovencih tista, ki je držala naše ljudstvo na braniku v boju za naše ljudstvo na braniku v boju za naše svetinje za katoliško vero in milo materino besedo. Če ne bi bile v nas Slovenci tako globoko vkoreninjena vera, ki uči ljubezen do svojega bližnjega, potem je gotovo, da bi ne imeli ljubezni tudi do lepega slovenskega jezika. Čas, določen za katoliški shod, je bil čas, ki ga nam je dal Gospod. Bog daj, da bi bili obilni njegovi sadovi, da bi se še tesneje oklenili svoje matere katoliške cerkve in še bolj gojili ljubezen do svojega materinega jezika in svoje domovine, čeprav bi kljub petletnemu miru ni posejano z rožicami.

Toda katoliško slovensko ljudstvo je hotelo javno pokazati, da so mu še vedno svete tiste svetinje, za katere so se borili naši pradedje v boju s Turki in umirali za križ sveti in zlato svobodo.

Prihod apostolskega nuncija.

V petek popoldne se je pripeljal v Ljubljano na katoliški shod kot zastopnik sv. Očeta msgr. Pellegrinetti v spremstvu zagrebškega nadškofa dr. Bauerja. Pozdravil ga je v imenu mestne občine ljubljanske podžupan dr. Stanovnik in deputacija pripravljalnega odbora katoliškega shoda. Pred stolnico v Ljubljani, kjer se je zbrala nepregledna množica ljudstva, ga je pozdravil predsednik pripravljalnega odbora prof. dr. Slavič. Za oba pozdrava se je v prisrčnih besedah zahvalil zastopnik sv. Očeta v slovenskem jeziku, povdarjajoč ljubezen in zvestobo slovenskega naroda do katoliške cerkve in končal svoj govor s klicem: »Naj živi katoliška Slovenija!« Apostolskega nuncija so nadalje pozdravili civilni in vojaški zastopniki in zastopniki tujih držav. Pred vhom v stolno cerkev je pozdravil nuncija

naš ljubljenski pastir in vzor Slovenca škof dr. Anton B. Jeglič. Za pozdrav se mu je zahvalil apostolski nuncij. Množica je živahno klicala pozdrav papeževemu odposlancu. Nato je sledil slovesen vhom v stolnico sv. Nikolaja, v kateri je podelil apostolski nuncij msgr. Pellegrinetti papežev blagoslov.

Prihod udeležencev.

Že v petek so se pripeljali v Ljubljano Hrvatje iz Šibenika in katoliški župnik Wagner iz Beograda. V noči od četrka na petek se je pripeljalo okoli 2500 udeležencev iz bivše Štajerske in Koroške in Prekmurja, ki so se šli poklonit nebeški Materi na Brezje. Proti večeru so se vrnili v Ljubljano.

Popoldne so se pripeljali z ekspresnim vlakom na glavni kolodvor barski nadškof, primas Srbije, dr. Nikolaj Dobrenič. Visokega gosta so pozdravili ljubljanski škof dr. Anton Jeglič in podžupan dr. Stanovnik.

Ob pol petih popoldne se je pripeljal na glavni kolodvor 20 Slovencev z Westfalskega. Vsled francoske okupacije ni bilo mogoče našim rojakom priti z Westfalskega v večjem številu. Nadalje so se pripeljali štiri provinciali in drugi frančiškani iz Bosne, Hercegovine, Dalmacije in Hrvatske.

Zvečer so prišli kat. nar. dijaki, kateri so med sviranjem salezijanske godbe naredili spreved po mestu.

SOBOTA.

Prihod zastopnikov vlade in jugoslovanskih škofov.

V soboto dopoldne se je pripeljal na shod kot zastopnik celokupne vlade železniški minister dr. Velizar Janković. Pozdravili so ga veliki župan dr. Lukan, ljubljanski škof dr. Jeglič, dr. Korošec, predsednik sprejemne komisije dr. Adlešič in zastopniki obč. sveta, na čelu podžupan dr. Stanovnik. Popoldne so se pripeljali sarajevski nadškof dr. Šarić, mariborski škof dr. Karlin, škof Mišić iz Mostara, dr. Mileta, škof iz Šibenika, Garić, škof iz Ba-

njaluke, Akšamović, škof iz Djakova, dr. Marušić, škof iz Senja, dr. Njaradi, škof iz Križevca, dr. Marčelić, škof iz Dubrovnika, msgr. Dunci, škof iz Lješa, Rodić, apost. administrator iz Vel. Bečkereka, lu Budanović, apost. administrator iz Subotice. Visoke goste je v imenu mesta Ljubljane pozdravil podžupan dr. Stanovnik. Zahvalil se je v imenu škofov nadškof dr. Šarić. Goste je pozdravljala na kolodvoru in na potu tisočglava množica ljudstva.

Zborovanje visokošolcev

se je vršilo v soboto dopoldne. Udeležili so se ga med drugimi naš vladika dr. A. B. Jeglič, apostolski nuncij Pellegrinetti, rektor univerze dr. Aleš Ušeničnik in poslanec Gostinčar.

Visokošolci so zlasti povdarjali veliko misijonsko nalogo, ki jo imamo katoliški Slovenci med pravoslavni brati. Zato so sklenili, da morajo vsi katoliški visokošolci obvezno pristopiti v apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki deluje za zbližanje med katoliškimi in pravoslavni Slovani in končno versko ujedinjenje.

Katoliški učitelji,

ki se kljub nasilnemu in surovemu pritisku ne boje pokazati svojega katoliškega prepričanja in svoje ljubezni do ljudstva, so zborovali v soboto v Mestnem domu. Zbrani so bili ljudje, kremeniti značaji, ljudje dela in trpljenja. F. S. Finžgar je imel poročilo o narodnosti in državni zavesti. Izvajal je: Kdor sodi, da sedaj, ko imamo narodno državo, ni več treba govoriti o narodnosti in o državni zavesti, se kruto moti. Zlasti Slovincem je tega treba: Hrvati in Srbi imajo svojo preteklost — državno. Slovenci smo bili vedno — Samo je predaleč, Ilirija je bil utrink, »moška punta gorec zubelj — ki je bil v krvi udušen — podaniki tujih narodov in tujih vladarjev: nikoli nismo bili državljani. Državljan pa imajo svoboščne in pravice, in da kdo zna biti državljani, mu je treba vzgoje za to. Učiteljstvo vzgajaj mladi naraščaj za dobre državljane: Razodevajte naše trpljenje v preteklosti, pa

ljudi našo čudovito moč Slovenstva, da sploh še bivamo. Pripovedujte o lepoti državljanstva, pa tudi o dolžnostih in žrtvah. Če smo znali biti izvrstni podaniki, naučimo ljudi biti izvrstni državljani. Vzemimo od bratskih narodov, kar je velikega v njih, dajmo jim, kar je dobrega v nas: To je plemenito ujedinjenje. Čas Herrenvolka je minul, naj sine zarja bratovske tekme med ujedinjenimi narodi na polju krščanske prosvete. — Pa ne samo državljane — tudi narodno zavedne državljane je treba vzgajati. Narodna zavest ne pride sama po sebi. In ta zavest nam bo pokazala še bratov in še zemlje, ki je naša — pa še ni naša! 50 let so Italijani o neodrešenih bratih poročali neresnico. Vi govorite resnico in gojite ogenj hrepenenja v srcih otrok — po neodrešenih bratih. Če te dve dolžnosti poleg strogo poklicnih vršite, ste celi možje in če se kdo spotika ob Vaš svetovni nazor, ob Vaše katoličanstvo, bodite prepričani, da so krivični udarci katekole stranke le sunki z nožem v lastno telo, Vaše bolečine pa bo stokrat odtehtala hvaležna ljubezen poštenega slovenskega naroda.

Katoliški dijaki,

kateri so poklicani, da postanejo glavni stebri katoliškega pokreta med Slovenci, so sprejeli sledeče sklepe:

1. Katoliško dijaštvo izreka neomajno udanost katoliški cerkvi, ker veruje, da je ustanovljena od Kristusa Boga kot nadnaravna verska družba in da vse čase v njej živi in deluje Kristus Bog.

2. Katoliško dijaštvo stremi za izpolnitvijo verskega življenja, ki mora biti nadnaravno božji. Nadnaravno, božje življenje pa doteka v nas po zakramenti, posebno po zakramentu sv. Evharistije, ki je naša nadnaravna dušna hrana, zato jo pogosto prejemajmo.

3. Zavedamo se dolžnosti, da se za proučevanje verskih vprašanj in za gojitev temeljitega verskega življenja organiziramo. Najprimernejša verska organizacija pa nam je Marijina družba, ki naj družil v sebi ne le elito, marveč naj bo versku organizacija vsemu dijaštvu, ki naj ga po načelih vere in organizacije prerodi v katoliško elito.

4. Sleherni katoliški dijak naj ima priliko za osebno versko vzgojo in vodstvo v duhovnih zadevah, zato naj s v t namen izberejo posebni dijaški duhovni voditelji. Tudi po svojih močeh naj se vsak posamezni dijak v verskem življenju izpopolnjuje.

5. Slovensko katoliško dijaštvo se zaveda velikih nalog do svojega naroda in bo posvetilo njemu in državi vse svoje sile, da jima zagotovi najlepšo bodočnost.

6. Izražamo željo, da pride čimprej do ožjega stika s pravoslavnim delom jugoslovanskega dijaštva, zavedajoč se velikega pomena, ki ga bo imelo zblizanje za kulturni razmah Jugoslavije.

7. Želimo čimprejnjega kulturnega zblizanja z vsemi drugimi slovanskimi narodi.

Zborovanje so med drugimi pozdravili tudi zastopniki Čehov in Slovakov.

Krščansko socialno delavstvo

je priredilo veličastno manifestacijo. Govorila sta dr. A. Gosar in F. Terseglav. Ob nabitosti polni dvorani Ljudskega doma sta govorila o krščanskem socializmu. Viharno odobravanje je sledilo njenemu govoru.

Krščanska ženska zveza

je pa imela ob obili udeležbi svoje zborovanje v Unionski dvorani. Gospa Sadar pl. Kleinmayr je poročala o vprašanju: Krščanska vzgoja otrok in nerazdružitev zakona; o ženski organizaciji je poročala gđ. Cilka Krekova; o predmetu: žena in socialno delo gđ. Antonija Luzovič iz Teharjev; o modi gđ. Nežika Pere iz Celja, o predmetu »Žena in treznost« gđ. Minka Gričar iz St. Ruperta, o »Krščanski ženi« gđ. Marija Resnik iz Koprivnice, o predmetu »Žena gospodinja« je referirala gđ. Micika Mogel iz Braslovca in o »Dobrodelnosti« gđ. Minka Zidar iz St. Ruperta. Sprejete so bile sledeče resolucije:

1. Slovensko žensktvo zahteva, da se slovenska deca v ljudskih, meštanskih in srednjih šolah krščansko vzgaja, da mora zato vse debatiranje o vprašanju, če se naj verski pouk ohrani ali odstrani, prenehati, in da morajo merodajni činitelji pozvati kakor v krajevni, tako tudi v okrajni in višji šolski svet zastopnice krščansko mislečega žensktva. 2. Slovenska žena stoji glede zakona na strogo krščanskem stališču in zato zahteva: a) da se svetost zakona varuje in uvaža; b) da kakor cerkev, tako tudi civilna oblast naj ne priznava veljavnosti novega zakona ločenih oseb, dokler je prvi zakonski drug še živ; c) da se iz naših novih zakonikov, katerih paragrafi se objavljajo v uradnih listih, iztrebi pojem in beseda »nezakonita žena«. Slovenska žena prizna možu samo eno družico, in ta je njegova zakonita zakonska žena; d) da nam pošilja vlada na vodilna mesta osebe, ki so npravstveno neoporečne. 3. Slovenska žena zahteva, da smatrata civilna in cerkvena oblast pri nezakonskem očetu nezakonskega otroka za zakonski zadržek in varujeta s tem ženo pred izkoriščanjem od strani brezvestnih zapeljivcev in objubljalcev zakona. 4. Slovenska žena zahteva, da naj nosi zakonski kakor tudi nezakonski otrok očetovo ime, da je pristojen v očetovo občino, in da skrbi oče za njega v ravno isti meri, kakor mora skrbeti zakonski oče za zakonskega otroka. 5. Slovenska žena zahteva, da prejmejo uradniki in delavci kakor v zasebni, tako tudi v državni službi človeka vredno plačo, da bo enkrat konec brezvestnemu izkoriščanju najboljših delavnih moči, konec izmozgavanja žen, ki se morajo, mesto, da bi izpolnjevale svoje družinske dolžnosti, pehati za zaslužkom, da z možem vred obvarujejo otroke pred poginom, konec nagote in lakote naših otrok, ki bi morali biti radost in ponos naroda, a so v teh razmerah dostikrat slučajno zlo. 6. Slovenska žena opazuje z gnevom v srcu hibe našega družinskega in socialnega življa, ki pa jih ne more odstraniti, ker nima političnih pravic. Radi procvita družinskega življenja zahteva, da se ji prizna enakovrednost z

možem v drugim in javnosti in se ji da aktivna in pasivna volilna pravica.

V soboto zvečer

se je vršil pozdravni večer v nabitosti polni dvorani hotela »Union«. Večer je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Slavič s krasnim govorom, katerega pa žal vsled omejenega prostora ne moremo objaviti. Na tem večeru so govorili: zagrebški nadškof dr. A. Bauer sarajevski nadškof dr. Šarič, veliki župan dr. Lukan, poslanec dr. Korošec, ruski profesor Jezerški, češki generalni konzul dr. Beneš v imenu vseh diplomatskih zastopnikov, šibeniški škof Mileta, ljubljanski škof dr. Jeglič, apostolski nuncij Pelleggrinetti, ljubljanski podžupan dr. Stanovnik in v imenu westfalskih Slovencev g. Tensundern. — Orli pa so ta čas priredili v dramskem gledališču akademijo, ki je bila zelo dovršena. Zopet drugi udeleženci katol. shoda so šli v operno gledališče poslušat Gorenjskega slavčka, zopet drugi v Ljudski dom gledat »Pasijon«.

Pozdrave shodu

so poslali minister za vere dr. Vojeslav Janjič, načelnik ministrstva za vere Lanovič, Slovenci iz Clevelanda, škof Luka Pappafava, Hvar, kapitularni vikar dr. Goskovič, otok Krk, nadškof Kordač, Praga, minister dr. Dolanski, Praga, poslanec Myslivec, Snemovna, Sigmund Ledohowski, prelat kaptola olomuškega, urednik dnevnika »Lid«, Praga, veliki mojster križarskega reda Josip Vlasak, Praga, Beloruska sekcija Ciril-Metodijske Lige v Pragi, minister Glabinski, Varšava, poslanec Adamski, Poznanj.

Naše ljudstvo,

v zavesti, da manifestira za versko in narodno misel je prihajalo v noči od sobote na nedeljo trumoma v Ljubljano. Nebo je polagoma pričelo kazati prijaznejše lice in bilo je upanje, da nam v nedeljo napoči dan, dan veselja Gospodu zvestega ljudstva.

NEDELJA.

Vreme, ki zjutraj še ni kazalo najprijaznejšega lica, se je začelo vedno bolj vedriti in ko so bile ob pol osmih že vse ljubljanske ulice polne pisanih množic, je že semintja za trenotek pogledalo sonce izza oblakov.

Sprevod

je bil tako ogromen in veličasten, da je preselil vse dosedanje ob katoliških shodih. Po celem mestu so zvonili zvonovi, godbe so prihajale, topovi na gradu so grmeli, avtomobili so pršeli po ulicah, množice so se pomikale na svoja zbirališča. Ob pol osmih so sprevoz otvorili fanfaristi, ki so z mogočno donečim trobentami oznanjali pričetno slavlje.

Za fanfaristi so sledili jezdec, ki so nosili papeževo in državno zastavo. Potem so šli tuji gostje, vestfalski Slovenci s svojim voditeljem kaplanom Tensundernom.

Ne moremo omenjati vseh mnogobrojnih skupin, temveč samo nekatere.

Pozornost so vzbujali slovenski poslanci, katerim so delali širok okvir spredaj

beloblečene deklice, zadaj dečki v rdečih srajciah — vsi s slovenskimi zastavicami.

Slikovite so bile narodne noše, katerih je bila silno dolga, dolga vrsta. Posebno pa smo bili veseli velikega števila katoliškega dijaštva, ki tvori prav posebno skrb in ljubezen slovenskega ljudstva.

Za njim je sledilo slovensko učiteljstvo, katero slovensko ljudstvo tem bolj ljubi in ceni, čim več preganjanja mora prestatu zaradi svojega prepričanja in zavoljo svoje ljubezni in nesebičnega dela za ljudstvo.

Jedro spreveda pa so tvorili nepregledni vrsti naših Orlov in Orlic v svojih slikovitih krojih. Korakali so strumno, lahno in disciplinirano v šesterostopih, toda konca ni bilo in ni bilo. Slovensko ljudstvo se vedno bolj zaveda, da je slovenska mladinska organizacija postala bistven del slovenskega katoliškega ljudstva, da daje mogočno oporo krščanskim družinam, ko nudi sinovom pošteno fantovsko družino in mnogo izobrazbe, ki je družina ne more dati.

Nepregledno vrsto so tvorile posamezne dekanije iz štajerske in ljubljanske škofije. Posebno genljivo je bilo navdušeno prepevanje Štajercev.

Kralj.

Ob sedmih zjutraj se je pripeljal z Blede na katoliški shod Nj. Vel. kralj v spremstvu kneza Arzena Karagjorgjevića in ministra dvora Jankovića. Pred justično palačo so ga pozdravili: papežev poslanik Pellegrinetti v spremstvu vseh jugoslovanskih škofov, železniški minister dr. Velizar Janković, predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović, poslanec dr. Korošec, ljubljanski konzuli (češki, avstrijski, italijanski, belgijski in francoski), veliki župan dr. Lukan, rektor vseučilišča dr. A. Ušeničnik, predsednik pripravljalnega odbora za kat. shod dr. Slavič, podžupan ljubljanski dr. Stanovnik in častniški zbor.

Nato se je podal kralj na balkon justične palače, odkoder je z velikim zanimanjem opazoval veličastni spreved. Ljubljanski škof dr. Jeglič in poslanec dr. Korošec sta kralju tolmačila posamezne skupine, ki so kralja živahno pozdravljale.

Na kongresnem trgu.

so se zbrali deset in desettisoči množic — ves spreved in vsi številni gledavci. Ogromni kongresni trg je bil poln. Reditelji na konjih so razvrstili spreved v določenem redu. Ko je bil ves spreved na trgu, se je pripeljal papežev poslanik Pellegrinetti, katerega je vsa množica navdušeno pozdravljala. Celo morje belih robcev vihralo in valovilo nad glavami, papežev odposlanec pa se je globoko ganjen zahvaljeval. Vsi jugoslovanski škofje so spodaj obstopili oltar, ki je bil zelo preprosto in okusno izdelan, in tako visoko, da so ga videli vsi udeleženci.

Ko se je papežev odposlanec napravil za sv. mašo, se je pripeljal kralj v spremstvu kneza Arzena, ministra Jankovića in predsednika narodne skupščine Ljuba Jovanovića. Zopet so znova in znova zavalovile množice v navdušenih pozdravih, kralj je ljubeznivo odzdravljajal.

Orlovski rog je zaznanil začetek sv. maše. Cel trg je umolknil, izza oltarja pa se je

oglasil mogočni zbor 1300 grl., s takim veličastvom in močjo, s tako gostoto, da je človeku šlo do srca. Naša »Pevska zveza« je svojo nalogo najčistneje rešila. Neumornemu profesorju Bajuku gre v tem oziru neporečna čast.

Po sv. maši je sledila skupna posvetitev slovenskega naroda presv. Srcu Jezusovemu. Knezoškof dr. Jeglič je bral posvetitev naprej, množica je govorila za njim.

Nato je predsednik dr. Slavič otvoril katoliški shod ter predlagal za predsednika bivšega ministra dr. Jankovića, bivšega ministra Gostinčarja in nadučitelja Štruklja.

Predsednik Janković je nato prečital udanostni izjavi papežu in kralju ter pozdravil še druge visoke goste.

Nato je govoril dr. Brejc o sreči in pomenu katoliškega kristjana, advokat dr. Leskovar pa o predmetu: Versko-nravna vzgoja — cilj katoliškega shoda.

Telovadba na Stadionu.

Popoldan se je vršila na novem Stadionu javna telovadba Orlov in Orlic. Do 40 tisoč gledalcev je napolnilo ogromen prostor. Ljudje so splošno občudovali lep prostor, ki je kakor nalašč ustvarjen za take nastope in vzkljkalo, da bo Stadion, ko bo zgrajen, gotovo najlepši in najtrajnejši spomenik na V. katoliški shod.

Škoda je le, da je le mal del šele izdelan in še ta le za silo. Raditega tudi ni bilo na prostoru vseh tistih neobhodno potrebnih pripomočkov za vsake proste vaje, ki jih izvaja velika množica telovadcev — vsak telovadec mora namreč imeti natančno s količkom ali opeko zaznamovano mesto, kje mora stati in kje hoditi. Zavoljo tega se tudi rajalni pohod in proste vaje niso izvršile s tisto dovršenostjo, ki smo jo pri Orlih navajeni, zlasti ne, ker radi sobotnega dežja ni bilo nobene prave skušnje.

Ogromna množica telovadcev in telovadkinj je vzbudila pri vseh gledalcih presenečenje — kakor mogočna široka reka se je pomikala brezkončna vrsta telovadcev v areno.

Silno lepa in dovršena je bila orodna telovadba in se ne čudimo, da so dosegli naši Orli v Parizu take uspehe.

Tako se je zaključila ena najlepših nedelj, ki jih je doživel slovenski narod. Manifestacija za katoliško slovenstvo je bila najveličastnejša in najvišji krog so imeli priliko videti, kako globoko resno smatra slovensko ljudstvo svojo katoliško vero v mišljenju in življenju.

Manifestacija je minula, pondeljek in torek pa sta bila posvečena samo posvetovanjem in zborovanjem o našem prihodnjem delu. Radi pomanjkanja prostora danes ne moremo poročati o tem.

„Kuluk“ in občine.

Kaj je »kuluk«, to ve danes vsa naša javnost, zato pomena ne bomo šele tolmačili našim občinam. Zakon imenuje to, kar se razume pod »kulukom«, — ljudsko delo za popravilo javnih cest. (Glej člen 25 zakona o proračunskih dvajstih, razglašene v Uradnem listu št. 65 dne 14. julija 1923; št. 235). Radi

okrajšave pa ostanimo pri splošno znanim pojmu kuluk, kakršen je in ostane.

Od raznih strani smo prejeli vprašanja s prošnjami, da se izjavimo, kako naj postopajo županstva v zadevi poslov, ki jih jim nalagajo predpisi o kuluku. Tako nam piše županstvo v A.: Od glavarstva N. sem dobil nalog, da sestavim seznam obvezancev in voz v zadevi poprave cest v tlako.

Ljudje so ogorčeni, da bi na eni strani plačevali davke in cestne doklade, na drugi strani pa ceste delali s tlako. Zato nisem tega seznama še napravil in ga ne mislim za enkrat, ker prepričan sem, da bodo potem ceste še slabše, kot sedaj. Kaj naj storim? Ali se moremo temu zoperstaviti?

Naj velja sledeče pojasnilo na to vprašanje splošno vsem.

Zakon je tu in občine oziroma županstva se izvršitvi ukazov, ki so jih prejela, in poslov, ki jih jim nalaga zakon, ne morejo upirati, ker pridejo sicer župani v neprijeten položaj, da se bode proti njim morda hotelo celo kazenski postopati. Kaksne posle nalaga občinam odnosno županstvom zakon, je razvidno iz »Pravilnika o uporabi ljudskega dela za popravilo javnih cest«, ki je bil razglašen pod št. 260 v Uradnem listu št. 72 dne 4. avgusta t. l. Poleg tega pa so prejele na podlagi tega pravilnika vse občine še posebna navodila od predstojnih političnih oblastev, kako naj postopajo in zlasti, kako naj bodo sestavljeni sezname oseb in voz, ki prihajajo v poštev pri kuluku.

Predvsem morajo občine sestaviti te seznime, in se temu delu ne morejo upirati. Pri sestavljanju seznamov pridejo v poštev oni, ki plačujejo kak neposredni davek, in vsi drugi, ki davka ne plačujejo, a od kuluka niso izvzeti po določbah zadnjega odstavka člena 2. »Pravilnika«. Seveda so v tem oziru mnogotere nejasnosti, ki jih tudi mi nismo v stanju pojasniti. To velja posebno glede oseb, ki so nesposobne za delo in so pri tem siromašnega stanja. — Kdo je nesposoben za delo? Bolniki, onemogli starci i. dr. — gotovo. Toda ti so lahko premožni in plačujejo davke. Torej spadajo ti v seznam po predpisu direktnih davkov.

Kaj pa ženske? — Po vseh pojmihi — in to velja v naši državi še prav posebno po vojaških predpisih — se štejejo med nesposobne za težaška dela vse ženske brez izjeme, torej te ne pridejo v seznam za izvrševanje kuluka. — Vendar pa velja zopet izjema za one ženske, ki jim je predpisan kak direktni davek. Te ženske se morajo na vsak način vpisati v dotični seznam, pač ne izvršujejo kuluka osebno, temveč z zameno, bodisi da najamejo drugo osebo, ali pa dajo zameno v denarju.

Da mora vsak davčni zavezanec priti v poštev pri kuluku, torej tudi priti v seznam — ne izvzemši žensk — sledi ravno iz določil drugega odstavka čl. 3 »Pravilnika«, ki določa starostno mejo pod 18. in nad 50. letom vseh oseb, ki so izvzete od osebne dela, ne pa od dela potom zamene (nadomestovanja ali

odkupa z denarjem). — Po teh določbah morajo priti v sezname torej tudi nedoletni otroci, ki imajo posestva in jim je predpisan direkten davak. Zamenoma ali odkup mora v tem slučaju določiti varuh ali skrbstveno oblastvo (sodišče, nadvarstveno oblastvo). — Kdo je naposled siromašen, to naj ugotovi župan s sodelovanjem obč. starešinstva in s pomočjo zaupnikov.

V tem oziru menimo, da ni treba še več pojasnil, ker bi nas to vedlo predaleč. Kakor rečeno, je še precej nejasnosti v določbah, a pojasnila dobe županstva od uradne strani, kar je že v teku, zato mi o stvari tudi kasneje ne bomo več pisali, pač pa priporočamo županstvom, da naj se uradnim potom obračajo za vsa potrebna pojasnila naravnost na gradbeno direkcijo v Ljubljani.

Še to naj povemo, da spada v seznam in pod kuluk vsa k d a v e n i z a v e z a n e e, ne glede na to, je-li državljani ali ne. Kajti v tem oziru nima niti zakon niti pravilnik kake posebe določene izjeme.

Rekli smo že, da morajo županstva sezname sestaviti na vsak način. Reči pa moramo, da je tudi spremenjeni termin — do 1. septembra 1923 — odločno prekratek. Če županstva nikakor ne morejo izvršiti seznamov do tega termina, pa naj prosijo za podaljšanje. Vseh del izvršiti v tem kratkem času ne bo mogoče že zato, ker županstva ne bodo mogla dobiti pravočasno od davčnih uradov vseh podatkov o davčnih predpisih.

Kakor smo poizvedeli, je bila naprošena delegacija ministrstva financ, da naroči davčnim uradom, naj izdajajo seznamke davčnih obvezancev občinam brezplačno na razpolago. Vendar pr naj županstva ne odlašajo s sestavo seznamov, ampak naj jih morda že po lastnih zaznamkih in beležkah o davkih sestavijo še poprej, predno dobe od davčnih uradov izkaze o davkih. Te si lahko izpiše pri davkarijah tudi župan sam ali kdo drugi v njegovem imenu.

Važno je določilo, da mora biti seznam objavljen, to je na vpogled občanom. Sploh naj postopajo županstva prav tako, kakor pri volilnih imenikih. Vsakdo ima torej za se ali za drugega pravico zahtevati vpis ali črtanje v seznamu. Za nas — to moramo še poudarjati — pa ni prav umljivo, zakaj naj bi ne prišel v seznam tudi tak tuji državljani, ki sicer ne plačuje davkov, a je kot volilni upravičenec vpisan v volilni imenik. Če ima kak tuji državljani pravico voliti v državi in v občini, naj ima tudi dolžnost izvrševati kuluk.

Končno naj še omenimo, da je poslanec J. Kl. Žebot prejel na svoje vprašanje glede kuluka — od ministra gradjevin (javnih del) Nikole Uzunovića pismo z dne 1. avgusta t. l., v katerem pravi ministrstvo, da je sestavljanje spiskov obveznikov za delo na državnih cestah čisto administrativna zadeva, da dobi ministrstvo podatke, koliko je v celi državi obveznikov za kuluk.

V Sloveniji — pa stoji v pismu dalje — se kuluk za sedaj ne bo izvajal.

Gospodarski obzornik.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost sovjetskega rublja Po tečaju petrograjske borze znaša vrednost 1 angleške funta 1277 milijonov, 1 dolara 271 milijonov in 1 švicarskega franka 35 milijonov sovjetskih rubljev.

CENE.

g Žitni trg. Znižanje izvozne carine ni imelo nobenega upliva na cene žitu. Cene so sicer postale trenutno nekoliko višje, toda to je kmalu ponehalo, ko se je videlo, da to znižanje ne more oživiti izvoza. Zanimanje za pšenico kot preje še vedno slabo. Pa tudi ponudb je malo, ker je pretekli teden deževalo v celi državi in vsled tega pridelovalci niso mogli pripeljati večjih množin na trg. Tudi trgovina z moko počiva. Pšenica iz Bačke stane 837.50 do 840 Din, banatska je malo cenejša, dočim stane arbska 817.50 do 820 Din. Na Hrvaškem in Slavoniji je ponudba zelo majhna, ker pridelovalcem ne gredo v račun sedanje cene. Koruza stane 280 do 285, oves 255 do 265, ječmen 270 do 275 postavljeno na kako železniško postajo v Vojvodini. Z otrobi je živahnejša kupčija in stanejo 165 do 170 Din.

Ljubljana. Moka K 25, oves K 13.20, pšenica K 15, koruza K 13, otrobi K 7.

g Cene vinu. Naši vinorejci imajo še množine lanskega pridelka, ki bi ga radi prodali, ker novina prav dobro obeta. Na Bizelskem, kjer je bil lanski pridelek razmeroma boljši kot v ostalih krajih Stajerske, ponujajo liter po 14 K. Po hrvaškem Zagorju se dobi vino celo po 8—10 K. Naši gostilničarji in vinski trgovci ga tudi še dokaj pridno kupujejo, toda v ljubljanskih gostilnah se ne dobi še najslabšega vina po 40 K. Ali je res treba imeti pri litru čez polovico čistega dobička? — Iz Italije poročajo, da se bo letos pridelalo tam 46 milijonov 100 tisoč hektolitrov vina. Lanski pridelek je znašal le 31 milijonov 908 tisoč hektolitrov.

g Pri »Gospodarski zvezi« so sledeče cene: Semena: Domača detelja, črna, plombirana, zajamčeno čista brez predence, po Din 45; rdeča detelja, inkarnatka, po Din 22.50; lucerna ali nemška detelja po Din 40; semenska pesa »Eckendorfer« in »Mamuth« po Din 18. — Gnojila: Kalijeva sol 40—42 odstotkov, po Din 150 za 100 kilogramov; kostni superfosfat z 18 odst. v vodi raztopne fosforove kisline po Din 260 za 100 kg, z vrečami; rudninski superfosfat, ca. 16 odst. v vodi raztopne fosforove kisline po Din 175 za 100 kg. Vreče po 100 kg. Bela razklejana kostna moka 32—34 odst. po Din 250 za 100 kg. Tomaževa žlindra 21 odst. po Din 275 za 100 kg; Tomaževa žlindra 16 odst. po Din 190 za 100 kg; cene veljajo pri odjemu originalnih vreč, pri vagonskih pošiljках se iste znižajo. — Krmila: Lanene tropine po Din 5 za kg, vreče po 50 kg; orehove tropine, vsebujoče 42 odst. beljakovin in maščobe po 3.50 Din za kg z vrečami vred; vreče po 75 kg. Klajno apno po Din 4. — Vinogradniške in kmetijske potrebščine: Drevesne škroplilnice, bakrene, po Din 600, modra galica po Din 10 za kg, žveplo, dvojno rafinirano, po 4.25 Din za kg, Trierji (žitni čistilniki, znamke I A, po Din 3.500, znamke I B po 3000 Din; mlatilnice na ročni pogon in gepeljni po Din 4000; mlatilnice na gepeljni pogon s siti in tresali po Din 6.750. Gepeljni na 36 obratov po Din 4.500. Gepeljni na 24 obratov po Din 4.000. — Poleg tega so na razpolago vsakovrstni poljedelski stroji, kakor čistilniki (paletni), plugi, brane poljedelske, brane travniške, brzoparilniki, gnojnične sesalke, vodne sesalke, lesene grablje, bruski za kose, kose itd.

g Draginja v Nemčiji. Kilogram masla stane 1 milijon 800 tisoč, 1 jajce pa 120 tisoč mark.

ZIVINA.

g Cene živin. Zagreb. Zagrebški takolimenovani kraljevski sejem, ki se vrši te dni je v pravem pomenu velemeštni sejem. Blagovni sejem je bil

naravnost nepregleden, prignali so okoli 7000 konj in 5000 glav rogatega živine. Težki kmečki konji so se kupovali po 15 do 20 tisoč Din za par, lahki kmečki konji 12.500 do 17.500 Din, dveletna 5000 do 6000 Din komad. Goveda so se kupovala največ za izvoz v Avstrijo in Italijo. Cene za kg žive teže so bile nastopne: bik 15 do 15.50, vol 1. vrste 15 do 17.50, II. vrste 13 do 14.25, III. vrste 11 do 12; krave 1. vrste 10.75 do 13, II. vrste 9.50 do 10.50, III. vrste 7.50 do 8; teleta so se plačevala po 950 do 1500 Din za komad. — Na tedenski sejem so prignali mnogo manj živine. Cene so bile sledeče: Sremske svinje 1. vrste 24 do 24.50, II. vrste 22.50 do 23, teleta 19.50 do 20.50 Din za 1 kg žive teže. — Iz Slavonije poročajo, da so cene pitanim svinjam padle in sicer vsled tega, ker so padle tudi cene žitu — Ljubljana. Voli prvovrstni 15 Din kg žive teže, dobro rejni vol 12 do 13 Din kilogram. Biki prvovrstni 14 Din kg, rejni 12 do 13 Din. Krave pitane po 12 do 13 Din, rejne po 10 do 12 Din kg žive teže. Prašiči zaklani na ljubljanski prašiči po kakovosti po 20 do 23 Din kg žive teže. Teleta po 17 do 20 Din kg žive teže. Zaklana po 25 Din kg. — Maribor. Na zadnji svinjski sejem so pripeljali 185 svinj. Cene v Din. veljavi: Mladi prešči 5 do 6 tednov stari 200 do 250; 7 do 9 tednov 300 do 450; 3 do 4 mesece 450 do 550; 5 do 7 mesecev 700 do 750; 8 do 10 mesecev 925 do 1150; 1 leto 1625 do 2150; 1 kg žive teže 20 do 22.50, 1 kg mrtve teže 27.50 do 30. Kupčija je bila zelo živahna.

g Konkurenca našemu izvozu svinj. V zadnjem času je naš izvoz v Českoslovaško precej nazadoval. Razlog je ta, da českoslovaški trgovci raje kupujejo svinje na Madžarskem, ker so prometni izdatki za prevoz iz Madžarske znatno nižji. Tudi Avstrija kupuje svinje raje na Madžarskem, ker so mnogo cenejše, saj se za kilogram žive teže plača le 6000 madžarskih kron.

g Konji iz Nemčije. Na račun reparacij je prejela naša država iz Nemčije lansko leto in letos 9224 koni. Odslej se ne bodo več pošiljali.

IZVOZ IN UVUZ.

g Olajšave v izvozni carini. Ministrski svet je sklenil, da se odpravi izvozna carina na sledeče predmete: mekine, krompir, črna in belo čebulo, mule in osle, ovce in koze zaklane, očiščene in odte ter sveže meso; ovce, ovne in jagnjeta, koze, kozle in kozličke, zaklane in odte s tem, da se naj plača carina kakor od živih po tar. 7/1.; govedo in bivole vstevši tudi teleta očiščena in odrti brez razlike kakor sveže in soljeno meso; končno na sveže slive. Izvozna cirina se zniža na sledeče predmete: na pšenico od 60 na 80 Din; na rž od 60 na 80 Din, na zrel žito od 200 do 50 Din, na svinje žive preko 70 kg, od 450 do 300 Din in 100 kg in od 600 Din na 300 Din od kosa; na zaklane svinje od 350 Din na 150 Din; na sveže in soljeno meso od 150 do 80 Din (tu je všteta tudi slanina in salame); na svinjsko mast in svežo slanino od 600 na 300 Din; na gosjo mast od 600 na 300 Din, na mesne izdelke od 150 do 100 Din, na suhe slive od 8 na 3 Din, na pšeno od 40 na 20 Din, na pšenično moko od 60 na 25 Din, na perje od perutnine od 200 na 100 Din, na perutnino zaklano od 150 na 100 Din. Ta odredba stopa v veljavo z 22. avgustom t. l.

PROMET.

g Nove lokomotive in vagoni. Te dni bo prejela naša vlada veliko množino lokomotiv, luksuznih, potniških in tovornih vagonov na račun vojne odškodnine iz Nemčije. Prometno ministrstvo bo lokomotive in vagoni razdelilo po potrebi med posamezna železniška ravateljstva. V kratkem času nam bo tudi Madžarska dobavila večjo množino lokomotiv in vagonov. Na ta način se bo ob izvozni sezoni naš železniški promet znatno ojačil.

RAZNO.

g Dolenjskim sadjarjem. Letos se nam obeta še dosti bogata sadna letina na Dolenjskem. V sadovnjakih imamo nebroj

vrst, katerih ne poznamo, kar je najmanjše zlo, a sadja ne znamo prodati. — Bogat pridelek, ki bi nam dal lepe dohodke, preide v nič. Sadni trgovci ne vedo za nas. Da se izognemo vsemu temu, priredi Sadjarsko-vrtnarska podružnica v Novem mestu v prostorih državne kmetijske šole na Grmu sadno razstavo, združeno z predavanji o razpošiljanju sadja, o razni uporabi sadja etc. Tu bo dosti prilike, da se spoznajo sadjarji in kupci. Marsikdo, ki bi rad kupil sadje, ne ve, kje bi ga dobil, na koga bi se obrnil. — Vsi sadjarji, ki želite razstaviti ter uspešno prodati sadje, prijavite sadjarsko-vrtnarski podružnici v Novem mestu vrsto sadja, katero mislite razstaviti ter množino, katero mislite prodati. — Razstava se vrši v začetku oktobra.

g Znižane vozne obiskovalcem III. Ljubljanskega velesejma. Da se izogne neprilicam, sporočamo, da imajo posetniki III. velesejma na progi Maribor—Ljubljana in Rakek—Ljubljana 50 odstotni popust v vseh razredih samo na osebnih vlakih in ne na brzovlakih, ker je to vsled prenapoljenosti brzovlakov v lokalnem prometu vsled pomankanja vagonov tehnično neizvedljivo. — Vendar to nič ne škoduje, ker so zveze z osebnimi vlaki tako ugodne, da pač ni potreba uporabljati brzih vozov. — Poleg 50 odstotnega popusta na vseh osebnih vlakih naše kraljevine pa velja isti popust tudi za direktne brzovlake na progi Djevdjelija—Beograd—Ljubljana, toraj na južni železnici od Zagreba do Ljubljane brzovlaka št. 13 in 14.

g III. ljubljanski velesejem od 1. do 10. septembra 1923. Sejmišče Ljubljanskega velesejma obsega 40.000 kvadratnih metrov, na katerem se nahaja 8 velikih in 60 manjših paviljonov. Sejmišče leži v najlepšem delu Ljubljane pod Tivolskim parkom ob Goposvetki cesti, ter je od vseh strani obkroženo z divnimi kostanji. III. Ljubljanski velesejem, ki se bo vršil pod kraljevim pokroviteljstvom, bo prekosil vse dosedanje. Uprava velesejma je storila vse, da bo ta prireditel v resnici izraz in slika naše gospodarske moči, katera naj pokaže svetu cvet naše industrije in pa trgovino cele države. — Sejmišče je do zadnjega kotička zasledeno ter bo razstavilo 748 razstavljavcev, med temi 148 inozemskih veletrgov. — Blago bo razstavljeno v 21 velikih skupinah. Zato koristi vsak samemu sebi, ako obišče to prireditev, ker se tukaj vsakemu nudi prilika, da najugodnejše kupi najboljšo, pa vendar najcenejšo blago, ker ga kupi iz prve roke. Posebno lepo priliko daje velesejem obrtnikom in kmetovalcem. Poljedelski kakor tudi drugi stroji bodo ves čas sejma obratovali, tako da bo vsak videl njihov učinek in se o njihovem delovanju na licu mesta prepričal. — Permanentna legitimacija, ki upravičuje posetnika na polovično vožnjo in vedno prost vstop na sejmišče, stane 50 Din in se dobi pri vseh večjih denarnih zavodih in pri Uradu Ljubljanskega velesejma. Vstopnica za enkratni obisk pa se bo dobila za Din 15 ob vstopu na sejmišče.

g Narodni gospodar št. 8, glasilo »Zadružne zveze« v Ljubljani, je izšel s sledečo vsebino: Kapital in stavbeno gibanje, Zakon o zaščiti male kmetije, Novosti iz nemškega združništva, nadalje prinaša nove navedbe vprašanja in odgovore in raznovrstni drobiž. List na topleje priporočamo, ker je res vzorno urejevan in nudi našim združnikom obilo dragocenega gradiva.

g 100 milijonov švicarskih frankov na račun Slovenije. Minister trgovine in industrije je dovolil, da se švicarskemu društvu dana koncesija za veliko električno na Fali pri Mariboru podaljša še za 30 let pod pogojem, da navedeno društvo financira belgaisko (državno) hipotekarno banko s 100 milijoni švicarskih frankov. Ta denar nameravajo porabiti za polepšanje Belgrada in še nekatere druge stvari. — To je brezmejna svinjarija, ki so jo sposobni napraviti le v Belgradu. Slovenija je molzna krava prvovrstne pasme, zato je v belgaiskem Babilonu tak strah pred našo odločno zahtevo po avtonomiji. Samo avtonomija nas more rešiti nenasitnih pijavk. Koliko

bo belgaiska porodica pri tej kupčiji zaslužila, o tem se v javnosti še molči.

g Vsem hmeljarjem! Hmeljarsko društvo opozarja hmeljarje na sledeče: 1. Vseled preobilnega, posebno dušičnega gnojenja in morda tudi vsled izvanrednih vremenskih razmer je letos zrastle v posejanih nasadih nekaj prav dolgih, deloma tudi s listjem obraslih kobul, za katere kupci ne marajo. Takšnih kobul ne mešajte z drugimi, lepo doraslimi kobulami, ker vam pokvarijo ceno vsega pridekla. Če se med desetimi kobulami nahaja le ena dolga, bo kupec določil ceno po dolgi, ne pa po ostalih lepših kobulah. Sortiranje hmelja se torej vedno obilno poplača in obenem povzdigne ugled našega hmeljarstva vobče. 2. Vsak zaveden hmeljar se mora pečati tudi z izbiro hmeljske rastline. Stari in z neenakovrstnimi rastlinami zasajeni, v nizkih legah ali na močvirnatih zemlji se nahajajočim hmeljniki se naj opuste in nadomestijo z novimi na močni in rodovitni zemlji. 3. V to svrhu si mora vsak zaveden hmeljar že sedaj pred obiranjem v lastnem ali sosedovem hmeljniku določiti in primerno označiti one rastline, od katerih bo spomlad dobival potrebno število sadik. Hmeljarji, upoštevajte dani vam nauki! — Hmeljarsko društvo.

g Izsuševanje močvirnih krajev v Srbiji in pri nas. Dnevno beremo v listih, kako skrbi vlada, da bi se izsušili razni močvirni kraji v Srbiji in dovoljuje v ta namen izdatne zneske. Za prečanske kraje pa ne dajo fika. Naše Borje še vedno čaka, dela v Ljubljani še vedno stoji, čeprav bo kmalu poteklo 5 let, odkar je minula svetovna vojna.

g Kongres srbskih zemljoradniških združenj v Bosni. Kongres srbskih zemljoradniških združenj iz Bosne in Hercegovine se bo vršil letos v Bosanskem Brodu 10. in 11. septembra. Na dnevnem redu kongresa je mnogo predavanj o napredovanju zemljoradniških združenj v celi državi. Kongresu bodo prisostvovali tudi delegati poljedelskega ministarstva.

PRIJETEN IN JAJCAST OKUS je znak testenin »PEKATETE«. Ako jih kuharica skrbno pripravi, je ni boljše jedi te vrste.

d ČEVLJE KUPUJTE samo z znamko »PEKO«, ker so ti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga Ljubljana, Breg 20, na drobno tudi Aleksandrova cesta.

Tedenske novice.

d Odborova seja KZ za sodni okraj Kranj se vrši dne 3. septembra ob 11. uri pri »Jelenu« (posebna soba). — Načelni pri »Jelenu« (posebna soba).

Načelnništvo.

d Okrajna kmetijska zveza v Novem mestu vabi svoje odbornike k seji, ki bo 3. septembra (ponedeljek) ob 9. uri dop. v Rokodelskem domu v Novem mestu. — Načelnik.

d Na praznik 8. septembra se vrši pri Treh farah pri Metliki zborovanje Kmetijske zveze za metliški sodni okraj. Ob 7. bo sv. maša, nato zborovanje, na katerem poroča domači g. poslanec in drugi govorniki.

d Shod SLS se je vršil v nedeljo, dne 19. avgusta v Naklem. Govoril je poslanec Kremžar in razložil politiko sedanje vlade in taktiko naših poslancev. Volilci so bili zelo zadovoljni s poročilom in izrekli popolno zaupnico Jugoslovanskemu klubu.

d Napredna Ljubljana. Na katoliškem shodu se je vršila v cerkvi Jezusovega Srca v nedeljo popoldne misijonska pobož-

nost za poganke misijone. Gg. misijonarji so v ta namen okrasili cerkvico kolikor moč okusno s cvetjem, mlaji in slavaloki. Pred cerkvijo je stal slavalok z misijonskim napisom: »Pokristjanimo pogane!« Z v soboto ponoči so ga hoteli podreti, a se jim ni posrečilo. V ponedeljek jih je pa prišlo kakšnih 30 pred cerkev, kjer so tuli in razgrajali do polnoči, smešili Marijine pesmi in kleli Marijo in svojo liberalno manifestacijo končali s tem, da so podrl slavaloke pri cerkvi. Tak je pač liberalalec povsod: Prazna glava, surovo srce in dolg umazan jezik.

d Napad na muslimanskega poslanca. Proti voditelju muslimanske stranke dr. Spahu je prejšnji teden neki mlad človek vrgel bombo, ki se je sicer razpočila, toda ni nikogar ranila. Sodijo, da je napadalec orjunaš.

d Rudarska stavka v Zagorju, Trbovljah in Kočevju še vedno traja. Trboveljska družba, ki služi stotine milijonov, ki jih ji plačuje na eni strani rudar, na drugi strani pa konsument, ne odneha nič in lovi stavkokaze, da ji delajo. Seveda pri tem nima sreče, ker rudarji vztrajno skup drže. Prejšnji teden je posredoval v Belgradu v ministrstvu za šume in rude poslanec dr. Kulovec, kjer so obljubili, da bodo pritiskali na družbo, da čimprej začne s pogajanj. Toda belgaiski gospodje so snedli besedo, ker so sami kapitalisti — in vrana vrani oči ne izklupe.

d Za jugoslovenskega poslanika v Vatikanu pri papežu je imenovan dr. Smolaka.

d Prtljaga v potniških vagonih. Železniški minister je odredil, da ne sme v bodoče noben potnik vzeti seboj v vagon prtljage preko 10 kg teže. V nasprotnem slučaju bo moral plačati potnik za vsak kilogram dvojno pristojbino. Ta odredba je izšla vsled tega, ker so mnogi potniki jemali seboj v vagon preveč prtljage ter na ta način zasedali prazne sedeže.

d Belgaiska gospoda. Načelnik v ministrstvu za zunanje zadeve, znani Tica Popović, je te dni zaigral pri hazardni igri 350.000 Din. Vsled tega je izročil svoja soigralca policiji. Ko bi se Tica Popović ne pisal Tica Popović, temveč Janez Kranjčević, bi moral po vseh veljavnih postavah tudi v arest, ker so pri nas hazardne igre prepovedane.

d Vsi vojni invalidi, vdove in sirote, kateri še doslej niso izpolnili statističnih pol, se tem potom pozivljajo, da v lastnem interesu to nemudoma storijo. — Odbor. udr. vojnih invalidov, podr. Ljubljana.

d Cerkevna slovesnost. Dne 8. sept. se vrši v Bočni posvečevanje cerkve, velikega oltarja in 2 bronastih zvonov.

d Romarjem se naznanja, da bode romarski shod v Novem Lurdu pri št. Jerneju na Mali Šmarren in sicer s sv. mašo in govorom ob 11. uri.

d Dobrodelna prireditel. Prihodnjo nedeljo, dne 2. septembra, pridite vsi »kolličani« in daljni prijatelji na dobrodelno prireditev v Dol pri Lj. Ob pol dveh popoldne bo sprejem gostov pred društvenim domom, ob tri četrti na dve odhod v cerkev. — Ob treh popoldne odsekovna telovadba. Poleg srenjskih odsekov nas počaste tudi Orli in Orlice iz Kamnika s kamniško godbo na čelu. Pred telovadbo bo govoril g. Borc. — Poleg godbe, petja in bogatega srečelova bo preskrbljeno tudi za točno in ne predrago okrepčilo.

d Na Planinski Gori bo na nedeljo Marijinega Imena, 9. septembra, običajni veliki jesenski romarski shod. Začne se prejšnji dan zvečer s cerkvenim govorom in spovedovanjem. Častilce M. B. s Planinske Gore prav ljudno vabimo. V nedeljo, 9. septembra bo božja služba jutraj ob 6. in ob 10. uri; za spovednike je preskrbljeno.

d **Telovadni odsek »Orel«** v Trbovljah priredi dne 2. septembra 1923, na svojem novem letnem telovadišču javno telovadbo. Vsi prijatelji Orlov iskreno vabljeni. Posebno vabimo sosedne odseke in društva, da se naše prireditve v večjem številu udeležijo. — Bog živil!

d Dobrepolje. Anton Sporar, trgovec na Vidmu, je daroval za orlovski odsek 800 K. Hvala lepa mul!

d **Kobilice.** V Matičevi Polani v Dalmaciji so se pojavile ogromne množine kobilic razne velikosti, ki so pokrile celo polje v dolžini več kilometrov. V par dnevih so uničile pšenico, oves, krompir in travo tako, da je zemlja ostala popolnoma gola. Kmalu so se pojavile cele jate morskih galebov, ki žro in uničujejo kobilice. Trud siromašnih seljakov je bil v par dneh uničen.

d **Za stavo v smrt.** V Zagrebu je neki Sertič, poganjač živine, za stavo izpil v dušku tri litre vina. To je plačal s smrtjo. Postal mu je slabo in nekaj časa nato so ga našli mrtvega.

d **Požar** je v vasi Željne pri Kočevju pred par dnevi uničil 6 posestnikom vsa gospodarska poslopja. Zgorela je krma, komaj omlateno žito i. dr. Živino so rešili. Ne da se pojasniti, kako je požar nastal. Trdi se, da se je nad svislim hlevno okno tako razgrela, da se je unelo seno, kar pa ni verjetno. Drugi dan po požaru je prišel na pogorišče posl. Škulj, ki je dal nesrečnim vaščanom navodila za prošnje po podpori ter obljubil zavzeti se za hitro pomoč. Škoda gre v milijone.

d **Železniška nesreča pri Kranju.** V bližini železniške postaje se je v ponedeljek, dne 20. t. m. dogodila težka nesreča. Čevljarski mojster Kristijan Kogoj iz Tržica se je peljal s tržiškim vlakom v Kranj. Malo pred kranjsko postajo je Kogoj skočil z vlaka ter je pri tem tako nesrečno padel, da je prišel pod vlak, ki mu je odtrgal levo nogo. Poleg tega je Kogoj dobil še težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga takoj v bolnico v Ljubljano, a ni upanja, da ostane pri življenju.

d **Smrtna nesreča.** Na odprti cesti med Radovljico in Brezjem je 8 letni fantek skočil pred avto št. Sl. 209 in se smrtno ponesrečil. Šofer je takoj pripeljal na lice mesta sodno komisijo iz Radovljice, ki je ugotovila gornji dejanski stan. Zopet žalosten dokaz, da so otroci premalo poučeni, kako se imajo vesti pred vozovi na cesti.

KRIŽE PRI TRŽICU.

Orlovski odsek v Križah pri Tržicu priredi v nedeljo, dne 9. septembra ob 3. uri popoldne s sodelovanjem tržiške srenje svoj prvi javni telovadni nastop. Spored: Ob četrt na 2. sprejem vseh cenj. gostov na kolodvoru, nato spored v Križe, kjer bo takoj nato telovadna kušnja, ob 6.

2. Istanje, ob 3. pa začetek javne telovadbe

Po telovadbi se vrši na ravno istem prostoru srečolov in šaljiva pošta. Ves čas sodeluje salezijanska godba s Kodeljevega. Prireditve v službu deževnega vremena na ta dan izostane in se vrši teden kasneje ob istem času in s istim sporedom. — Prijatelji orlovske organizacije, bratski odseki in krožki, prihitite ta dan v Križe, pod naše lepe planine!

IG-STUDENEC.

Jugoslovanska Kmetijska Zveza priredi v nedeljo, dne 2. septembra takoj po prvi sveti maši shod SLS v dvorani »Našega Doma«. — Govorila bosta gg. poslanec Ivan Stanočnik iz Horjula in Franc Žužek iz Ljubljane. — Vabljeni ste vsi somišljeniki in somišljenice, da se shoda v velikem številu udeležite. Posebno ve ženske, pokažite, da se res zanimate za politiko, da ne bodo vam samostojneži rekli, da ste samo za »pred peč«, za politiko pa ne. Vabljeni ste pa tudi gospodje samostojni, da boste zvedeli, kdo dela resnično za interese delavca in kmeta. Posebno vabljeni ste gg. obrtniki in delavci, da se zgovorimo o ustanovitvi naše stanovske organizacije, kar je pri nas na izanskem nujna potreba, da delajo v slogi obrtniki, delavec in kmet!

JEZICA PRI LJUBLJANI.

J. Kregarju, »Domovinarju« in visokošolcu iz Kleč želim pri istanju Domoljubovih dopisnikov v prihodnje ugodnejših rezultatov. S človekom, čigar notranjo fotografijo kažejo v jasni luči njegovi »domovinarški« dopisi, polni nečestnih obrekovanj in ogabnih podtikanj, se pa ne spuščam v razgovor, zlasti pa še, ker s svojimi zamki ni ovrzel niti enega dopisa v »Domoljubu«. — Domoljubar.

VRHNIKA.

Dne 15. t. m. se je vršil na Vrhniki protestni shod obrtnikov in trgovcev iz celega sodnega okraja vsled neznoznega obdavčenja. Shod je bil nepričakovano dobro obiskan. Padale so na režim obdavčenja ostro obsodbe, zlasti na to, da je vprav ljubljanska okolica zlasti pa Vrhnika neprimerno kruto obdavčena. Soglasno se je izvolil odbor, da donese pismene in ustne pritožbe na najvišje pristojno mesto. Obrtniki in trgovci, posnemajte!

ŠKOCJAN PRI MOKRONOGU.

Te dni sem šel po opravkih v Škocjan. Prišel v takimenovani »Kopavni pot« sem opazil, da bode okrajna cesta kmalu z vejami tako zaraščena, da se ne bo moglo skoraj več z vozom skozi preriniti.

Želeti bi bilo torej, da bi se veje odžagale, žive meje do Škocjana po dotičnih lastnikih lepo ostrigle, osad, tako imenovani »skravji strle«, ki ga je vse polno ob cesti, s korenino popukal in potem sežgal.

Glavni trg pred cerkvijo bi bilo treba vsaj vsako soboto raznih odpadkov oprostiti. To naj bi dal označiti vaški načelnik.

Veje odžagati, žive meje ostriti in osad zatreti naj bi dal dotičnikom ukaz okrajni cestni odbor v Mokronogu.

STOŽICE PRI LJUBLJANI.

Na Veliki šmarcn smo doživeli radosten dan, na katerega se je posebno vsa naša mladina že tedne pripravljala. Na okrašenih vozovih smo v slovesnem sprevodu pripeljali tri nove bronaste zvonove za cerkev sv. Jurja. Sprevod so otvorili v narodno nošo oblečeni fantje na iskrih konjih, nato je sledilo 15 voz z botrice, belooblečenimi družicami, dekletji in fanti, vsi v pestrih narodnih nošah ter končno avto, poln naših malčkov z zastavicami v rokah, ki so gledalec živahno pozdravljali. Pred prvim slavalokom je pevski zbor zapel zvonovom v pozdrav. Nato je g. župnik Košir v vznešenih besedah pozdravil zvonove,

kateri bodo zvesti glasniki tako veselih, kakor žalostnih dni našega življenja. Deklica je nato deklamirala ljubko dr. Merharjevo nalašč v ta namen zloženo pesmico. Po slovesnem sprejemu se je vršila služba božja pri cerkvi, ki so jo dekleta in fantje praznično oblekli; obkroževalo jo je 20 vitkih mlajev. Na nasprotnem gričku so pokali topiči. Popoldne smo že poslušali veselo pritrdkavanje. Veliko skrbi in truda ste imeli vsi, ki ste sodelovali, a danes ste lahko ponosni na svoje delo, ki vam je popolnoma in v splošno zadovoljnost uspelo, za kar smo vam vsi hvaležni. Posebno zahvalo izrekamo g. župniku Koširju, g. dr. Merharju za prekrasen cerkveni govor, gg. Sitarjevi za lepe mlaje, botrice gospe Urbančkovi, vsem dekletom, fantom in možem iz Stožice in Male vasi, ki se niso strašili nobenega truda in žrtve ter pevskemu zboru, ki je s krasnim petjem povečeval slovesnost in nas do večera zabaval.

STANECE PRI ST. VIDU.

Na St. Jakobsko nedeljo smo imeli izvenredno slavnost. Dobili smo nove bronaste zvonove. Blagoslovili jih je naš dekan gospod V. Zabret pred sv. mašo. Takoj po blagoslovu so bili zvonovi dvignjeni v zvonik in že čez pol ure smo zaslišali njihov milo domeli glas ki je radi svoje ubranosti očaral vse navzoče vernike, zlasti, ker se novi zvonovi popolnoma harmonično ujemajo s stari zvonom. Nove zvonove je vili »Zvonarna in livarna v St. Vidu nad Ljubljano« v kratkem času enega meseca ter je dokazala s tem strokovnjakim delom, da je popolnoma kos svoji nalogi.

KAMNIK.

Telovadni odsek »Orel« je imel dne 12. avgusta vesel dan. Slavil je 15 letnico svojega obstanka ter blagoslovitev krasne telovadnice. Vse lepe prireditve se je izvršila v lepem redu. V soboto zvečer ob 9. je mladinska organizacija Orlov in Orlice priredila prevzivenemu gospodu knezskofu ljubljanskemu serenado. Pevec so peli in igrala je domača godba, nakar so šli vsi prisotni v čarobno razsvetljeno cerkev, kamor je prišel tudi prevziveni in so pevec peli »Zlatomaskni bodi pozdravljeni«. V nedeljo ob 9. je odsek v skupnem številu članov, članice, naračanja in gojenk 167, edleorskali v krogih v župno cerkev k sv. maši. Potem so prevziveni ob velik asistenci št. duhovnikov blagoslovili novo telovadnico. Po končanem obredu je pred telovadnico na lepem letnem telovadišču pozdravil prevzivenega gospoda knezskofa okrajni predsednik in podpredsednik odseka Fran Bore ter zbrane člane odseka navduševal, naj jim nova telovadnica služi k smotru, za katerim hči slovenska krščanska orlovska organizacija. Pozdrvi navzočo duhovščino ter brata predsednika OF dr. Enasja in mu podeli besedo.

Br. predsednik OF je v lepem govoru zahvalil prevzivenega in vsa št. duhovščino, ker le po njeni močni volji in požrtvovalnem delu smo ta kar smo. Pozival je Orlo in Orlice, Orlice in Orlice, naj se zvesto in tesno oklenejo križa, katerega se naši nasprotniki sramujejo ter hodijo pred križem, ker se jim sramotno zdi hoditi na križ. Utemelji lepe izreke, ki si jih je dal mladina za pisati na stene svoje telovadnice. Pri vstopu v garderobo je nad vhodom pod okriljem velikega plavajočega štrlac napisano:

Telesa meč, duha krepost,

To vzor naj bode tvoj, mladost!

Pri vstopu iz garderobe v telovadnico je napisano na žarkih vsehajajočega solca pod plavajočim Orlom in v daljavi vidnim križem:

Za križ častni in
in svoboda zlato!

Pri izhodu na letno telovadišče je nad vhodom napisano:

Mladina ti budiš nam upe zlato,
Sreče nam dvigajo pogledi nate!

Po važnejših delih stene v telovadnici se št. sledeti napisi:

Ne plaši se znoja, ne straši se boja,
Saj možko dejanje krepčuje moč,
A pokoj ti zdrave moči pokonča.
Dejanje ti ljubi, a boj se pokoja.

Bogu otroci, domovini sinovi,
a smrti nikomur!

Gazela - milo

je najboljši domači izdelek.
Dobi se v vsaki trgovini.

Z Bogom začni vsako delo,
da bo dober tek imelo.

Ni praznik, predragi mi, naše življenje,
življenje naj bode Ti delaven dan.

Dolžan ni samo, kar velevala mu stan.
Kar more, to mož je storiti dolžan.

Ne stan, naslov, zunanje ne priznanje,
če prav med svetom to največ velja,
Jeklen značaj, dolžnosti izpolnjevanja,
Najvišja prava dika je moža.

Na delo tedaj, ker reanobni so dnovi.
A delo in trud ti nebo blagoslovi.

Navzoči stariši in prijatelji orlovske organizacije so navdušeno vsprejeli vspodbujajoči govor. Prezvišeni se zahvalijo guberniku in pozivajo mladino k vestnosti.

Popoldne ob pol 3. uri je odsek napravil obhod po mestu in odkorakal v župno cerkev k litanijam (in sicer 52 članov, 11 obrtnega naraščaja, 26 inžnega naraščaja, 32 Orlic in 46 gojenk.) Po litanijah so odkorakali na telovadišče. Točno ob 4. uri se je pričela telovadba, pri kateri je nastopilo 46 članov in 28 članic ter ves obojni naraščaj. Telovadba je jasno pokazala, da se članom in članicam kamniškega orlovskega odseka ne gre za zunanji nastop, ampak da vestno vršijo tudi notranje odsekovo tehnično delo. Bratje Krmavnar, Varšek in Tomišč so telovadbo v lahki atletiki zelo povzdignili. Prostorne tribune in sedeži krog in okrog telovadišča so bili polno zasedeni, v ozadju pa je stalo ves polno udeleževcev javne telovadbe. To je bil res dan, kateri se je vsem članom in članicam globoko zasidral v srca in ga ne bodo zlepa pozabili. Pri prestu zabavi je bilo vse veselo in zadovoljno brez najmanjšega slučaja nespornosti, dasi je bilo zbrano občinstvo raznih nazaranj.

Vam pa bratje in sestre lepa hvala za napore.

8T. JURIJ PRI GROSUPLJEM.

Pred dvema mesecima je umrl tukajšnji orlovski podpredsednik. — Dne 19. avgusta nam je smrt ugrabila 73let statega cerkvenega ključarja »Tabrskep podružnice«, člana »Kat. izobr. društva« in odločnega pristaša SLS Josipa Viranta iz Cerovega. Rajni je bil pošten in značajan mož skozi celo življenje ter imel velik vpliv pri tukajšnjem ljudstvu. Kot občinski odbornik je rkozi 50 let neumorno deloval za svoje občane. 25 let je bil občinski svetovalec. Naj v miru počiva!

VINSKA ŽUPNIJA.

Zadnji čas se je po podružnih cerkvah naše lare veliko prenovilo in preslikalo. Najprej pa je prenovljena podružnica sv. Roka na Hraztu, ki je daleč v okolici najlepša podružna cerkev. Dobila je nov kor in lep sv. križev pot, katerega je na Rokovski nedeljo slovesno blagoslovil o. frančiškan iz Novega mesta. — Na židiji, kjer je znamenita Marijina božja pot, židamo vodnjak z votlino in podobo Lurške Matere Božje. S tem bo ustrezno želji romarjev, ki so poprej toliko trpeli zaradi pomenjkana vode. — V izobraževalnem društvu tudi ne spina. Zadnji čas smo prenovili in poslikali našo društveno dvorano pri »Benetiču«. — Dne 15. t. m. pa smo igrali prvič v nji dve igri: »Užitkarji« in »Trije srubci«.

Omeniti nam je še, da nas v kratkem času zapustijo naš poštvovalni in pri ljudstvu tako priljubljeni g. župnik to sv. velika izduba za našo faro, katero bomo mi Viničani težko preboleli. Spominjati pa se jih bomo vedno. Njihovo delo — ta največji spomenik, ki so ga zgradili sami — pa bo ostal še med nami in pričal o delavnosti g. župnika Pavlina Bitnarja. — Bog živil!

NOVO MESTO.

V dnevih letošnjih pasjih dni se je zgodilo v Novem mestu marsikaj zanimivega. — Poročali smo že, kako »predirajo« radikali v našem mestecu, povedali, da je predsednik krajevnega odbora radikalne stranke dr. Gregorič. Naenkrat pa slišimo, da smo si nakopali hudo zamero pri onih, ki smo jih prezrli in jih nismo omenili. Da potolažimo razburjene duhove, evo še ostale odbornike: ključavničar Lampe, predsednik; učitelj Sr. Borštnik, tajnik; poštni kontrolor Vladimir Vojšta, blagajnik; obč. tajnik Franc Avsec, trgovec Stane Kantelec, čevljar Miha Podbevšek in prog. nadz. Lojke, odborniki.

Torej same znane osebnosti, ki so kot muhe podrepnice zmiraj pripravljene pristopiti tja, kjer

so vladne jasi v bližini. Ako bi prevzeli danes vlado »klerikalci«, imamo jutri vse te ljudi na ponudbo. Prej z dušo in telesom demokrati in samostojneži, so se prelevili čez noč v vnete radikale. Pa naj še kdo reče, da ni pri nas letno. Takega, skoraj dnevnega skakanja iz tabora v tabor ni povsod. V kratkem bomo objavili še imena članov novomeške radikalije, kar bo posebno zanimivo. Prepričani smo, da bo marsikomu šinila ob tej priilki kri v glavo. Seznam sicer jako maloštevilnih članov imamo žel.

Znano je, da je bil dosedanj občinski svet v Novem mestu razpuščen in imenovan gerent v osebi dr. Gregoriča. Reklo se je, da bo gerent dosedanj župan Rozman, ki ga je priporočil pokr. upravi okrajni glavar dr. Vončina. Čudno je pa le, da dajo v Ljubljani tako malo na njegove predloge, ko pa dobro vemo, da si gredo ti gospodje sicer radi na roke.

Kod odbornika sta imenovana v obč. zastopstvo čevljar Podbevšek in zobotehnik Ogrič. Pa recite, da Ogrič nima korajže zapustiti samostojne. Sicer pa tudi podgane zapustijo hlev, če se pojavi na strehi ogenj.

Mi želimo, da se pobriže novi gerent, če mu bo preostajalo kaj časa od skrbj za radikalijo, tudi za red na mestnem kopališču in da odpravi nemoralno svinjarijo, ki jo tam dnevno opažamo. Kopališče naj se uredi tako, da bo motki oddelek ločen od ženskega. Tudi skupna vožnja po čolnih nage mladine in letanje ob obrežju v adamovih oblekah, naj se zabrani. Tu, g. gerent, bo za Vas vaenji posel kakor brezplodno prirejanje shodov.

RO3 PRI VEL. LAŠČAH.

Ni že minilo eno leto, ko je naše društvo obhajalo svojo 20letnico. Naše veselje nam je takrat kalila zavest, da društvo nima le za svoje celovanje primerne doma. Ta večletna želja se nam je letos uresničila; na Veliki šmaran se je slovesno blagoslovil in otvoril naš društveni dom.

Te lepe slovesnosti so se udeležila vsa oednja in mnogo oddaljenih društev. Blagoslovitev je ob prisotnosti več duhovnikov izvršil domači g. župnik potem, ko smo se v cerkvi pri popoldanski službi božji zahvalili Bogu in larni patroni Materi Božji za vsjo pomoč pri težavnem delu. Saj je bil opravičen napis: »V trudu in znoju, polnem radosti, domu gradimo slavo in čast!«, ki pa ima še večji pomen za naše prihodne društveno delovanje.

Pri otvoritvi je nastopilo več govornikov, slavnostni gvor pa je imel zastopnik naše matice SKSZ g. Jernej Halner, ki nam je razložil pomen društva za sedanjí čas ter nas bodril k nadaljevanju požrtvovalnega in slovesnega dela. Zelo nas je razveselil nastop pevškega zbora, ki je pod spretnim vodstvom društvenega voditelja, g. nadučitelja Intibarija zapel tri ljubke in za tako slavnost tako pomenljive pesmi. Vso slovesnost je zelo povzdignila tudi orlovska godba iz škocijane, sicer mala po številu, pa dobro izvežbana. Z uprizoritvijo Dr. Krekove igre »Turški križ«, nam je društvo zopet pokazalo, kako napreduje na odru (v dramatičji).

Tako se je otvoril z igro Dr. Kreka v njegovem rojstnem okraju že tretji dom, kjer se bo v njegovem duhu izobraževala in vzgajala naša mladina ter se vedno tesneje oklepala križa in naukov Križavca. K temu naj nas tudi opominja lega doma, ko stoji v sredi med cerkvijo in ljudsko šolo. Kako pomenljivo za nas! Po dokončani ljudski šoli naj pohaja naša mladina v višje ležbo, »višjo ljudsko šolo«, t. j. v naš društveni dom, od tod pa »k Solacu, k svetlobi«, k dogu in k studencem milosti, v še višje ležbo božji dom, v cerkev.

Še enkrat se na tem mestu zahvalimo, kot je v svojem pozdravnem govoru omenil naš društveni voditelj, domačemu g. župniku, ki nam je dovolil, da smo župnijsko gospodarsko poslopje prezidali, povečali in preuredili v lep društveni dom. Zahvalimo se pa tudi vsem drugim dobrotnikom, katerim bo dom kmalu poplačal njih trud in veliku dušnost v darovih, če se bodo pridno udeleževali društvenega življenja. To bo gotovo tudi najlepša zahvala našemu nadvse požrtvovalnemu g. nadučitelju, ki je vodil vsa dela pri zgradbi doma in priredil tako lepo slovesnost. Pri vseh težavah in ovirah se je zanašal na božjo pomoč. Zato je iz srca pel z društvenim zborom slavno kantato: »Če Gospod ne zida biše, zastoj se trudijo zidarji.« Vsi pa želimo, da bi se v dru-

štvenem domu vedno uresničevale tudi besede svetega pisma: »Kako dobro in prijetno je, če prebivajo bratje skupaj v ljubezni.« — Isto boste lahko okušali tudi Vi, bratje iz škocijane in Dobrepolj. Zato pa je pridno na delo, da se kmalu vidimo tudi v Vaših novih društvenih domovih — Bog živil!

BLAZENA TEREZIJA OD DETETA JEZUSA.

Skoro bodo minuli 4 meseci, odkar je bila ta tiha cvetka Karmela v Lizi, sreča in radost svojih staršev, veselje in ponos ne le svojega reda, temveč danes tudi cele Francoske, v Rimu slovesno proglašena blaženim. Beatifikacija te 24 letne družabnice božje se je izvršila 29. aprila t. l. v baziliki sv. Petra v navzočnosti 9 kardinalev, 1 patriarha ter cele vrste nadškofov, škofov ter drugih cerkvenih prelato, celega diplomatskega zbora, sorodnikov bl. Terezije ter brezštevne množice ljudstva. Ko se je ta vest raznesla v katol. svetlu, se je veselja orosilo tudi marsikatero slovensko oko, saj je razširjeno češčenje Male Cvetke med nami že tako kakor malokatero drugo. Verni slovenski narod se z zapužanjem obrača do male nebeske zavetnice, ki pred prestolom božjim zvesto izpolnjuje svojo obljubo: »Po smrti bom rosila iz nebes dež cvetlic«. Nešteta so čudovita uslišanja ter mnogobrojni potrjeni čudeži, ki se pripisujejo ljubeznjivi priprošnji Male Cvetke.

Razumljiva je zato želja, ki se je izražala vedno glasneje od raznih strani, naj se izdajo podobice in razglednice s sliko Male Terezije ter molitvami, primernimi za privatne pobožnosti. Tej splošni želji je bilo po dolgem času šele sedaj mogoče ustreči. Izšlo sta dve vrsti slik, — klišeje je mojstrsko izvršila ključarna Jug. Tiskarne, — in sicer: podobice na finem papirju in dvojnim listu s sliko in litanijami bl. Terezije od Deteta Jezusa ter nekaterimi molitvami, primernimi za devetdnvice, in pa razglednice z njeno sliko. Razprodajo je prevzela znana Ničmanova trgovina. Komad vsake vrste stane 1 Din, pri 100 komadih 10 odstotkov popusta, s poštnino za 100 razglednic 2.25 D, za 100 podobice pa 1.25 Din več. Naj bi izdaja teh podobic nekoliko pripomogla k še vnetejšemu češčenju Male Terezije med našim narodom!

Listek.

Cerkovnik Rok.

(Z naših gor. — Spisal Pavel Perko.)

I.

Hudnika, tako ni nič! Sestdeset let — pa vse sami Nobene ženske pri hiši; celo zdaj ne, ko se koka pripravlja, da bo imela mlade... Ti Rok pa opravi vse: kuhaj, teši in še mežnari zraven! Lubje ne sme čakati, ko je bila smreka posekana; ker potem deblo ni več meževno in lubje se kolje, namesto da bi se majilo. Kosem pa seka in podira, da bo kmalu vsa Gaberška gora na tleh. Sekačev ima pet; ti Rok pa sam maji in jih dohiteva! In še star si povrhu, in grbast in nadložen... Nak, tako ne gre!

In zraven se je treba držati svoje mežnarske službe! Gorje ti, ako ne boš pozvonil ob uri! Kako je bilo ono leto, ko je bila silno huda zima in nekaj juter ni zvonilo jutranjice?! Ključar Veršaj je spravil vso Gaberško goro na noge in je hotel, da bi se šli pritožiti k gospodu Jerneju. Može so pa naprej zvedeli, da gospod Jernej ob takem mrazu ne bo šil cerkvnika iz postelje; zato so se vstavili Veršaju in niso šli. Od takrat je Veršaj gorak cerkvniku Roku in skrbno pazi, kdaj zvonil in kako opravlja svojo službo. Tega pa ne ve, da mora cerkvnik Rok vse sam: kuhati, prati, šivati, za kozo poiskati in Kosmove smreke majiti. Naki! To je preveč! Vsega ne zmore. In — hudnika! — Tako bo sioril, kot mu svetuje sestra Polona. Rotijo, nje no hčer, bo vzel k sebi. Dekletke je staro deset let, a je brihtno in pripravno. Skuhala bo za silo; kaj bi ne! In kozo bo pasla po grmovju! In poleti, ko snega ni, lahko skoči gori k cerkvi, da pozvonil! In kako eunjo tudi opere! In koš listja prinese ali

malo praproti našanjet! Tako bo dobro storil sebi in njej in Poloni. Otrok bo prišel do jela in dela; ker doma je polno drugih in vsi Rotijo nekam postrani gledajo, ker se je zvrta po materi in se vidi, da bo grbasta kakor sta Rok in Polona... In če bo otrok ubogal... Čez leto in dan — zakaj ne?! Čez leto in dan ji bo zapustil kožo in tistih par bregov. In potem —? Potem naj se deklica omoži, in ko Roka že zdavnaj več ne bo, bo opravilo cerkovnika še vedno pri koči...

Ampak to je Cerkovnikova služba na Gaberški gori je silno pišla. Tisti poldrugi mernik ajde od gruntarja in tistih par hlebkov kruha, ki jih dobi pri bajtarjih: to ni nič! Gospod Jernej je že sam imel nekaj v mislih, da je to beraška bira in da jo bo treba kdaj zvišati. Pa ključar Veršaj je pregovarjal, češ, da sam človek od tega lahko živi... Sam človek?! Kje je pa zapisano, da mora biti sam? Hji, ključar Veršaj in vi Gabrovci! Če hočete imeti cerkovnika, plačajte ga! Cerkovnik Rok ni vaš suženj! Vse po pameti in po postavi! Hudnika!

»Ze zopet kolneš!«
»Kaj —?«
Bila je sestra Polona, ki je prinesla hleb kruha in je prišla pogledat h kozi.
»Sam s sboj govoriš in kolneš zraven!«
»Hudnika, saj moram! Ali so to kmetje: Veršaj in drugi?! Cerkovnika bi radi imeli in s sv. Jakobom bi se bahali — cerkovniku bi pa dali tisto beraško biro in reldi: Zdaj pa zvoni in pometaj in briši in snaži in še po obhajilo hodi! Naj, kdor hoče!«

»Pa vendar ne boš pustil službe?«
»Najrajši bi jo! In jo bom, če mi ne priob-jubijo. Kosem me hvali, da mu nihče ne omaji smrek tako čedno kakor jaz... Dela je dosti!«
»Pa vendar nikar! Saj bo bolje! Saj se bodo podalili! Sedaj pride nov gospod kaplan. Se mu priporoči. V nedeljo bo nastopil. Pravijo, da je mlad in pobožen gospod...«
»Ej čez gospoda Tomaža ga ni in ga ne bo! Škoda, da smo ga izgubili!«
»Nič ne rečem! — Pa kaj sem že hotela povedati? Čabraškemu bodo tudi zvišali.«

»Biro?«
»Biro!«
»Cerkovniku?«
»No ja! Več gori lahko. Vas je daleč od cerkve; pri cerkvi pa nobene hiše, razen Jeronove. Jeron pa noče. Zato: ali pridajete, ali pa boste brez zvonjenja... In bodo pridali.«
»Hm. In čabraška soseska je za polovico manjša kakor naša...«

»In vendar bo dobival sedaj ovsa in ajde pol mernika od grunta; od domače vasi pa pol mernika pšenice pri vsaki hiši.«
»Hudnika, to ni slabo.«
»Na Voljči bo tudi hotel imeti povišano.«
»Andrejec?«
»Andrejec! On pravi: draginja je vedno večja in če so Čabračani priobljubili, zakaj bi Voljčani ne?«

»Hudnika! Naša soseska je večja kot sta čabraška in voljska skupaj!«
»Saj pravim! Samo kolni nikar!«
»Ej, kolni ali ne kolni! Vpričo gospoda Tomaža sem zarobanil, pa me ni kregal... Zdaj pa rečem, da bom res stopil doli h gospodu Jerneju in mu bom razložil, kako je z mojo službo. Če Gabrovci hočejo imeti cerkovnika, naj ga plačajo! Plačajo, kakor se spodobi! Če ne —, Hudnika!«

»Ne kolni vendar!«
»E! In je potegnil lub, da je zaječalo po smreki. Hm! Seveda! Polona in njene pridige! Med pobožne se šteje. Pijanec je dobila v zakon in drugega nima od njega kot trop otrok. Zato pa sedaj moli in gara in dela noč in dan. In Rotijo bi rada oddala. Zato je tudi njej na tem, da se Roku poviša bira. Se bo videlo! Enkrat do jeseni stopi k gospodu Jerneju in mu razloži vse na drobno. In gospod Jernej je previden mož... Gabrovci vendar ne bodo hoteli zaostati za Čabračani in za Voljčani! — Škoda, da je odšel gospod Tomaž! Ej, z gospodom Tomažem sta se razumela! Pet let je bil v fari. Po trikrat na leto je prišel maševat na Gaberško goro. In po maši, ko so ljudje odšli, sta sedla na tram zunaj pred cerkvijo in gospod Tomaž si je prižgal cigaro in sta se pomenila čisto po domače: o delu, o vremenu, o tem kaj je novega po svetu, o politiki... O politiki! Kakšen je bil gospod Tomaž na liberalci! Ključarja Veršaja ni mogel, ker je bil ono leto pri občinskih

volitvah potegnil z liberalci... Da bi le novi gospod ne potegnil na Veršajevo stran! Pa saj ne more; ker za pravico gre! In če bi tudi: kaplan je kaplan, župnik je pa župnik. In gospod Jernej je mož, ki ve, kaj je potrebno in prav. Tako je: h gospodu Jerneju pojdi!

Pa je prišel novi gospod kaplan. Gospod Matevž so mu rekli. Že naprej po pravili, da je natančen gospod in da bo hotel vse po novem. Sedaj je prišel. In komaj da se je dobro vstanovil, je že kazal, kaj se pravi po novem... Svetega Frančiška dan je prišel maševat na Gaberško goro. Po maši, ko so ljudje odšli, se je zadržal v cerkvi in je posil cerkovnika Roka, naj mu razkaže cerkveno opravilo. Vse je hotel videti in vedeti. Ko bi bil cerkovnik Rok na vse to naprej pripravljen! A kaj je vedel cerkovnik Rok, kakšne navade ima kaplan Matevž. In tako jima je prišlo takoj iz početka na-
»zkriž.

Sv. Jakob v velikem oltarju mu je bil pre-robatno izdelan.

»Kde ga je izdelal?« je vprašal.
»I, rajni Zalagar, Bog mu daj dobro! Tisti, ki je žgal oglje tam za Peskovem. Ogje je žgal in kadar je kopa gorela je svetnike klesal.«
»In takemu se izroči v delo svetnik za velik ki oltar: je godrnjal gospod Matevž.

Cerkovnik Rok je bil presenečen. Saj je vse spoštovalo Zalagruja, dokler je živel, ker živel je kakor puščavnik in če ni klesal svetnikov, je molil rožni venec. Tudi umrl je z rožnim vencem v roki; ker takega so našli čez teden dni po smrti, ko je ležal pred kopo in je bila kopa že davno dogorela... Svetnik je bil! Zato je pa vsak, ki je ob žegnani pomolil pred podobo sv. Jakoba, žutil da je to svetnik, ki ga je svetnik izklesal. Samo gospod Matevž tega ne čutil!

V stranskem oltarju je stal sv. Frančišek s križem v roki. Ni ga delal rajni Zalagar; ker sama Visočica ga je bila naročila neke tam daleč na Trolskem. Niemu tudi gospod Matevž ni mogel kaj reči. Vendar, kaj mu ni bilo po volji? S prstom je potegnil po njem in tisto mrvo prahu, ki mu je ostal na prstu, je pomolil Roku pod nos, rekoč:

»Poglejte!«
»I, to je prah.«
Rok se je čudil, kako da gospod Matevž tega ne ve, da se čez leto in dan tudi po cerkvenih svetnikih nabere prahu in nesnage...

»Nabere, seveda! Zato se mora pa večkrat brisati.«

Brisati? Za tisto bomo plačo: poldrug mernik ajde in par hlebkov kruha?

No pa tega zadnjega mu ni rekel.

»Marija ima strgano oblačilo,« je videl gospod Matevž.

Na ženski strani je v tronu sedela Marija v zlatih in svilenih oblačilih. Nobena podružnica v fari ni imela take Marije. Ajtarjeva Lenka jo je bila na stara leta napravila za Gaberško cerkev. Ono leto pa, ko je cerkovnik Rok pospravil rože po Marijinem oltarju, se je vejica pušpana bila zapletla v svilo, in obleka se je razčesnila za palec v dolgost. Kar se je dalo zakriti, je bil Rok zakril. No, gospoda Matevža očem ni ušlo niti to... Čakaj, še ta teden mora priti Polona in zašiti!

»Kako pa to, da so sveče lesene?«
»I, lesene so!« je pripomnil Rok. To je bila stvar, ki jo bosta morala le z gospodom Jernejem poravnati; ker gospod Jernej pusti sveče samo za sv. Jakoba. Če jih potrebuje sv. Frančišek, mu jih sv. Jakob posodi...
»Kaj pa to?«

»To je pa kot za smeti.«

Pod zvonikom je bila odprtina, ki se je zapirala z vrati. Nihče ne ve, zakaj so jo bili zidarji pustili. Rok in Rokov oče sta med letom spravljala noter smeti in le o sv. Jakobu se je počedila tudi ta shrambica.

»Še par stopinj in smeti bi bile zunaj, kaj ne da?«

»To je res. Ampak, saj veste: človek se navadi...«

»Čakajte, še za veliki oltar pogledam.«

Hudnika! Tudi za veliki oltar je moral iti. Tam za oltarjem sv. Jakoba je bila v zidu obširna vdolbina. (Sam Bog ve, v kakšno izkušnjo so jo bili zidarji pustili!) V tisto vdolbino je postavljali cerkovnik Rok poleti, ker njegova hiša kleti ni imela, koze mleko v latvica, da se je hladilo in kisalo... Sedaj se sleer mleko ni hladilo tamkaj, ampak — kaj da mu ni prišlo na misel! — tri velike prazne latvice so stale vgreznjene druga v drugo,

kakor da na nekaj čaka... Gospod Matevž je stopil na prste in pogledal in poduhal...

»Ali imate kravo pri hiši?«

»Tisto pa ne, gospod Matevž! Krave pa nimam!«

Saj krave res ni imel. Ampak gorje, ako bi bil gospod Matevž pršal po kozl... Samemu sv. Jakobu čast in hvala da ni!

Pa vse to naj bi še bilo; saj gospod je gospod, in cerkovnik je cerkovnik. Ampak kaj je napravil gospod Matevž tisti dan! Na potu domov se je oglašil pri ključarju Veršaju! Cerkovnik Rok je to videl izpred cerkve in lastnim očem skoro ni mogel verjeti... Gospod Tomaž tega ni bil storil nikoli. Gospoda Matevža pa je bil počakal Veršaj pred hišo in ga hinavsko prijazno povabil. In gospod Matevž je šel v hišo... To je bilo preveč! Sedaj bosta govorila tudi o cerkvi in o cerkovniku. In Veršaj — gorak kakor mu je — bo raznesel po soseski, kako cerkovnik Rok cerkev snaži in za red skrbi... Ti moj Bog! Potem naj si pa upa Rok poprositi za povišanje pri buri... Nič ne bo! Vse je šlo po vodi! Sedaj mu ne kaže drugega kot da vrže pred Veršaja cerkvene ključke in mu reče: »Ná, sedaj pa ti zvoni in pometaj, ki te ima gospod Matevž radi! Trideset let sem bil pri cerkvi in moj oče tudi trideset, sedaj pa, Gaberči, si iščite drugega cerkovnika; stari grbavi Rok je odslužil...«

Tako tedaj! Ampak predno se stari Rok umekne, bo izpregovoril še z gospodom Jernejem in mu bo povedal, kakšne cerkvene ljudi ima pod seboj...

Pri Treh farah v Belikrajini je v nedeljo 8. septembra političen shod. Govori poslanec Nemanič.

M. U. Dr. Ludovik Zalar,
špecialist za bolezni na mehuru, ledvicah in splošno kirurgijo,

se je po večletni specializaciji na urološko-kirurški univerzitetni kliniki prof. Hochenegga na Dunaju. nastanil v Ljubljani in ORDINIRA na Sv. Petra cesti št. 26 od 10.—11. ure dopoldne in od 2.—3. ure popoldne. 5103

Resna ženitna ponudba.

30 letni čevljar z nekaj tisoč gotovine, želi znanja z mladenko ali vdovo od 20—30 let, s hišico ali nekaj premoženja, tudi z enim otrokom. Le resne ponudbe na upravo »Domoljuba« pod čevljar 5253.

Iščem učenca za pekovsko obrt, starega od 14 let naprej, za takoj. Adol KERN, pek in trgovec, Kranj. 5297

Hiša s tremi sobami in kuhinjo ter velikim hlevom, vodovodom in električno napeljavo, je naprodaj. Pri hiši je 400 m² vrta, oddaljeno 10 minut od kolodvora Vižmarje. Več se poizve pri L. GOLJAR, Guncelje hiš. št. 4, pošta Sent Vid nad Ljubljano. 5260

Izurjeno slamnikarico

kot prvo, ki je versirana tudi v stroki in manipulaciji, IŠCEMO za

češko - Slovaško.

Ponudbe z zahtevo plače in opisom dose-danjega službovanja pod: »Ständig 3820« na Anončno ekspedicijsko J. RAFAEL, Wien I., Graben 28.

Kupujemo stalno vsako množino HRA-STOV, BUKOV, OREHOV, JAVORJEV, SMREKOV in GABROV

les v hlodih

za razžaganje. Ponudbe z navedbo cene in količine na: »DRAGA«, lesna, trgovska in industrijska družba z o. z., parna žaga, Ljubljana, Jeranova ulica št. 15. 5272

nekdanja »ŠKOFOVA« vinska klet, Pred Škobiljo 1 otvorjena. — Točijo se fina pristna VINAI

Iščem učenca ki ima veselje za pekovo obrt, poštenih staršev z brezplačno oskrbo v hiši. — Naslov pje uprava »Domoljuba« pod štev. 5007.

POSESTVO obsega 80 oralov, ležeče na Pohorju, 2 uri od železnih postaj HOČE pri Mariboru, je celo ali deloma neprodaj. Kupci naj povprašajo pri VISOCNIK FRANCU, posestniku v SP. HOČI. 4813

POZORI

Pred nakupom POHIŠTVA

si oglejte našo veliko zalogo spalnih oprav, jedilnic, kuhinj, hoteljev, otoman, divanov, klubovih garnitur, žimnic, blazin itd. — Prepričali se boste o ličnosti in solidnosti naših izdelkov ter boste prihranili mnogo denarja. — Zahtevajte cenik! — ERMAN & ARHAR, mizarstvo, št. VID nad Ljubljano štev. 4. 4161

Različno SADJE in vse vrste JAGOD

(maline, robidnice, borovnice, brusnice in rudeče jagode) kupi vsako množino KONZERVNA IOVARNA NA VRHNIKI. — NAKUPOVALCI se iščejo, oziroma naj stavijo ponudbe. 3685

GRADSKA JAVNA BOLNICA V KOPRIVNICI (Hrvatska)

ZELI NASTAVITI MARLJIVEGA,

treznega in resnega moškega, KMETA, ki bi dobro razumil voditi vse vrste gospodarstva, razdeljevati delo gospodarske družine, vršiti nadzor nad njimi in živino ter bi mogel tudi sam pomagati pri teh delih. Družina je slovenske narodnosti. — Poblizje pri upravi bolnice, ki sprejema ponudbe.

JEZIKI!

Cenj. naročnikom »Domoljuba«, zlasti onim, ki imajo svoje in znanke v Ameriki, najvljudneje naznanjam, da sem otvoril oblastveno odobreno pisarno za PRESTAVIJANJE SPISOV IZ TUJIH JEZIKOV v slovenščino in obratno. Jamčim pravilnost prevajanja. Cene zmerne. — Vljudo se priporočam za obila naročila. — HINKO PRIVSEK, Ljubljana, MIKLOŠIČEVA cesta štev. 18, I. nadstropje, poleg sodišča.

Moko, otrobe, moko za krmo,

koruzo in oves oddaja tudi na posamezne vreče FRAN POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta 36. Zahtevajte cenike! 5023

DEKLA, zdrava in krepka,

srednjih let, ki bi opravljala štiri govedi in štiri prešiče ter druga domača in vrtna dela, dobi STALNO SLUŽBO v Ljubljani. — Ponudbe pod POŠTNI PREDAL 123, Ljubljana 5024

SUHE GOBE, KUMNO

in druge deželne pridelke kupuje FRAN POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Železo, Portland-cement

ŠTEDILNIKE, PEČI, VODOVODNE CEVI, SESALKE za vodo in vino, STISKALNICE, MLINE za sadje, grozdje, BRZOPARILNIKE, TEHTNICE, različno ORODJE za obrtnike in poljedelce — POTREBŠČINE za stavbe in pohištvo, KUHINJSKO POSODO in VSO ŽELEZNINO nudi po znanih cenah TRGOVINA Z ŽELEZNINO

A. SUŠNIK — LJUBLJANA

Zaloška cesta.

Lanene TROPINE

lastnega izdelka, po najnižji ceni prodaja Al. Trampuš, izdel. lanenega olja, Golobrd 28, p. Medvode.

Polhove kože

in vse druge KOŽE divjačine, KUPUJE skozi celo leto trgovina usnja D. ZDRAVIČ, Ljubljana, Sv. Florijana ulica štev. 9. 5162

Sprejem hlapca poštenega, zanesljivega in pridnega, ki je vajen pri konjih ter zna vsako kmečko delo na večjem posestvu blizu Ljubljane. Plača 1500 K mesečno. — Pismene ponudbe na upravo lista pod »POSTEN IN PRIDEN 5225«.

Vajence ZA MIZARSKO OBRT SPREJME Mizararska zadruga »Lipa«, šent Vid nad Ljubljano. 5298

HLAPCA h konjem

ki je vajen vseh poljskih del, IŠCEM za posestvo na deželi. Ponudbe pod »Marljiv 5218« na upravo.

Kostanjev, taninski les

KUPUJE na postajah dolenske železnice, po najvišjih dnevni cenah, franko vagon oddajna postaja. FRANJO GROBOVSEK, lesni trgovec, Novo mesto štev. 89. 5217

Lepa priložnost

Ob priliki velesojem obiskujte tudi staro znano

prod. zadrugo kotlarjev, kleparjev, inštalaterjev itd.

V celi Jugoslaviji priljubljene bakrene kotle. Izdeluje se vse vrste bakrenih kotlov za žganje kubo, pralnice, štedilnike itd. Na razpolago so se drugi oddelki: kakor splošno kleparstvo, ključavničarstvo, vodovodne instalacije itd. Prevzema se tudi vsakovrstne predmete iz različnih kovin za moderno autogenično varanje. Vsa naročila točna in solidna, Garantirano blago. Ljubljana, Kolodvorska ulica štev. 18.

Obiščite

Od 1. do 10. septembra 1923

Obiščite

III. Ljubljanski velesojem

Zbirališče vseh gospodarskih krogov

Najugodnejša prilika za nakup vsakovrstnega blaga. Prvovrstni poljedelski in gospodarski stroji svetovnih znamk po tovarniških cenah. — Velesojemska legitimacija, katere se dobi (za ceno Din 50-) v trgovskih zbornicah in v bankah v vseh meslih naše države, opravičuje na

50% popust na železnicah

za osebne vlake in brzovlake št. 13 in 14. — Znižana voznina na parnikih jugoslov. paroplovnih družb. — Vstopnice za enkratni obisk velesojem se bodo prodajale po Din 15- v blagajnah ob vhodih na sejmišče

Obiščite

Stanovanja preskrbljena

Obiščite

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Zaloga prvovrstne manufakture!

Centralno skladišče od 1. septembra 1923 v palači »Vzajemne posojilnice« na Miklošičevi cesti poleg »Uniona«. Prodajalna na drobno v Stritarjevi ulici št. 5 in na Dunajski cesti št. 29 (Gospodarska zveza). Podružnica v Somboru (Bačka).

Telefon št. 550.

Rač. ček. ur. št. 10222.

Zadružno podjetje!

Neveste!

NOVA TRGOVINA v Ljubljani na Gosposvetski cesti števil. 6. — Vse za balo potrebno izdeluje na novo in tudi popravlja po nizkih cenah. Ima žimo vseh vrst, morsko travo in lepe preobleke. — Se stare zaloge dobrega blaga. — Se priporoča.

Tapetnik RUDOLF SEVER.

Halo! Pozor!

Urška: Nežika, kam pa Blaževa Mica tako hiti? Nežika: Veš, »Domoljub« je v kaplaniji pozabila. Blažev oče so ji pa naročili, da ga mora prinesiti, ker hočejo vedeti, ali pride Perko z usnjem v Dolenjo vas na sejem.

Urška: Pa počakajve Mico, da bomo videli. Tudi naši gredo v Dolenjo vas, ako Perko usnje pripelje na sejem.

Nežika: Ta človek ima res dobro usnje. Saj že vrabci na strehah živkajo: Kdor hoče svojo družino dobro obuti, naj kupi usnje na sejnu v DOLNJI VASI IN ČRNOMLJU

na stojnici FRANC PERKO.

**Priporočamo
Kolinsko cikorijo.**

**Tovarna kandičev
F. Rozman, Maribor
Aleksandrova cesta 57**

**priporoča
vse vrste kandičev (bonbonov)
po najnižjih tovarniških cenah.
Zahtevajte cenik!**

RADI DOLGE BOLEZNI ZAMUDNO

zahvaljujem se danes povodom svoje izselitve iz Krškega vsem svojim cenj. odjemalcem za mnogobrojen obisk in jim ličim v slovo Bog vas živi
Leopold Knez, trgovec.

naznanjam uljudno cenj. svojim dobaviteljem t. dr. da sem se 30. maja t. l. iz Krškega izselil in trgovino začasno prekinil

Leopold Knez,
Sv. Jurij, Radeče.

Učenca zdravega z dobro šolsko izobrazbo in poštenih staršev, sprejme trgovina JOS FARKAŠ, Sv. Jurij ob Ščavnici, okraj Ljutomer. — Hrana in stanovanje v hiši.

BOROVI HLODI

dolgi 6—8 m, debelost na tanjšem kraju 35 cm. se KUPIJO po najvišjih cenah. Cenjene ponudbe je poslati na upravo ista pod številko 5208.

Ržene rožičke, tršlikovo lubje, je, planinski mah itd. KUPUJE vedno drogerija A. KANC, Ljubljana, Židovska ul. 1. 4435

Pošteno dekle snažno in zanesljivo, staro do 30 let, SPREJMEM takoj k mali boljši družini. Znati mora kuhati in in druga lahka hišna dela. Naslov v upr. št. 5252.

VAJENCA ZA ČEVLJARSKO OBRT sprejem. — JOSIP KRISTAN, čevljar, Hlebce 3, pošta Lesce. 5163

V SLUŽBO SPREJMEM poštenega, pridnega in zanesljivega

HLAPCA h konjem

v trgovino s špecer. blagom v Kranju; nekadilci imajo prednost. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Ponuditi se je pri FRANC MAJDIČ, KRANJ, Slovenija. 4935

Na veliko in malo!
Priporočamo najboljšje šivalne stroje Gritzner

za rodbinsko in obrtno rabo, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje. — Edino pri:

Josip Peteline, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Tvrška F. Fajdiga sin

priporoča vsakovratne lepe omare (kostne) z ladelet in tudi visoke iz trdega in mehkega lesa, postelje omare, stole, modrece: sploh vse pohištvene dele dobija edino le

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti 17.

Slavonski sok

prijetno učinkujoče sredstvo proti nadušljivemu kašlju, kataru v prsih in pljučih, hripavosti itd.

Pakračke kapiljice

zdravilo proti želodčnim bolečinam,

in Febri-Fugo

nenadkriljivo sredstvo proti mrzlici in malariji, se dobiva — najmanj po 3 zavoje — edinole v lekarni pri »Zlatem orlu«, Mr. J. SVOBODA, PAKRAC, SLAVONIJA.

Kunstek & Pleterski

LJUBLJANA — VODNIKOV TRG 5,

priporoča svojo veliko zalogo

**usnja in čevljar-
skih potrebščin**

na drobno in debelo.

Popolnoma varno naložite svoj denar v VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

I. Z. Z. D. Z.

sedaj poleg nunske cerkve, poleti 1. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo po **6%** brez odbitka rentnega in invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 1/2 %**.

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 1/2 %**.

Večji vezani zneski se obrestujejo po dogovoru.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela »Union«).

Kapital in rezerve skupno nad K 60.000.000—

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.

Pekovskega vajenca sprejemem takoj.
Stanovanje in hrano v hiši. Naslov pri upravi lista pod št. 4896.

KUPIMO vsako množino
starega svinca.
PUŠKARNA v KRANJU.

And. Jakli tovar. koč in čevljev d. d.,
KARLOVAC
Prodajalna Ljubljana, Poljanska cesta št. 13.
Bogato skladišče moških, ženskih
in otroških čevljev iz telečjega
boksa v vseh barvah, govejega
boksa in rjave kravine.

Solidno delo! Znižane cene!

~~~~~

 Miši, podgane, stenice, ščurki

vsaka golazen mora poginuti ako uporabljate moja najboljša
preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim
in hišnim mišim Din. 7-50, za podgane Din. 7-50, za ščurke
Din. 7-50, za stenice Din. 7-50, uničev. moljev Din. 6-—, proti
mrčesom Din. 7-50, masilo proti ušom pri ljudeh in pri
živali Din. 4-—, za uši v obleki in perilu Din. 7-50, tinkt.
proti mrčesu na sadju in na zelenjavi Din. 7-50, proti
mravljam Din. 7-50.

Preprodajalci dobe popust Pošilja po povzetju
Zavod za ekspedicijo: ARTES, kem. laboratorij
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, Zagreb 1.

~~~~~

1 meter domačega platna
da TOVARNA ŠINKOVEC, Grosuplje
za 2 kg prediva — ali 14 kg godenega
oziroma 20 kg surovega lanišča.

~~~~~

Jugoslovanski kreditni zavod

V LJUBLJANI, Marijin trg št. 8
registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema vloge **7%** obresti brez od-
bitka rentnega plača čistih in invalidskega
davka. Za večje in stalne vloge kakor tudi
vloge v tekočem računu obrestovanje po
dogovoru. — Podeljuje kratkoročne trgov-
ske in personalne kredite najkulantneje.

~~~~~

Kmečki posestniki!

Pri prodaji ali nakupu posestev boste imeli
najboljši uspeh

če se obrnete na

„POSEST“

obl. konc. pisarna Ljubljana, Poljanska c. 12.

Na prodaj in v zamenjavo veliko kmečkih
posestev, vinogradov, mlinov in žag.

ISCEM PRIDNO IN POSTENO
DEKLICO

do 17 let staro, lahko tudi starejša moč, za lahka
dela gospodinji v pomoč. Dobra plača in oskrba.
Ponudbe na upravo lista pod številko 5018.

Veliko zalogo

poljedelskih strojev

priporoča

Franc Hitti, Ljubljana
Sv. Martina cesta 2.

CEMENT, PREMOG
in strešna opeka

stalno v zalogi pri H. PETRIČ, LJUBLJANA
Dunajska cesta 33. — Telefon številka 366. —
Skladišče „BALKAN“. 5027

Bronaste zvonove
vliva najceneje in z dobavnim rokom od 2 do
5 mesecev
Zvonarna in livarna,
St. Vid nad Ljubljano.

Tvrška F. & I. Gorličar Pri Ivanki

Ljubljana, Sv. Petra cesta štey. 29

priporoča veliko izbiro blaga za moške in ženske obleke, kolenine bele, pisane
in rujave, vsakovrstnih odej, zimskih volnenih jopic, veliko zalogo triko-jopic in hlač,
svilenih robov v najnovejših vzorcih, dalje moške in ženske perile ter razne modne
predmete. Prepričajte se, da kupite tu znatno ceneje kot povsod drugje.

~~~~~ **Nikar ne zamudite posetiti** ~~~~~

SINGERJEV

Oddelek št. 154 na Ljubljanskem velesejmu.

Preselitev trgovine!

Naznanjamo uljudno, da smo preselili svojo trgovino z železnino
s 25. julijem t. l. od Cankarjevega nabrežja štey. 1 v svojo lastno hišo v

Stritarjevo ulico štey. 7.

kjer bomo trgovino znatno razširili.

Prosimo sodobno za nadaljno naklonjenost, ter zagotovimo cenje-
nim odjemalcem najboljšo postrežbo. Z odličnim spoštovanjem

Breznik & Fritsch, trgovina z železnino.

**Ali se hočete te-
meljito osvoboditi reumatizma?**

Tisoči so že
bili ozdravljeni!

Bolečine v udih in členkih, otekli udje, sključene roke in noge, trganje, zbadanje po raznih
delih telesa, da celo slabost oči so posledice revmatičnih in protinskih bolezni.

Ponudim Vam naravno sredstvo za ozdravljenje!

Nikako univerzalno zdravilo, marveč sredstvo, ki je
nudi bolnemu človeštvu mali narava. Vsakemu brez-
plačna poizkušnja. Pišite mi takoj in vam pošljem
sredstvo in poučno razpravo popolno zastoj. Ostali
mi bodete trajno hvaležni.

E. Pasternack,

Berlin S. O. Mihaelkirchplatz 13
Abteilung 551

Poroč. prstani
Double verižice
Stenske ure
Budilke
Zerne ure
Uhani
Kajstorojše trgovine ur, zlatnice in
srebrnine **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 1

Veliko izbiri

in UGODNE CENE najdete pri
nakupu suknene in manu-
fakturnega blaga za moške in
ženske v Ljubljani

Pred Skofljo

Lingerjeve

Medarske ulice

R. Miklauc, „Pri Škofu“

Obstoje tvrde blizu 60 let
Razpošilja se tudi po pošti

Združene opckarne d. d. Ljubljana

nudi v poljubnih množinah

zarzane strešnike

model „A“ in model „B“ (ulomni crep), najpriprostejše,
najprvejšje in najcenejše kritje streh sedanosti, dalje

zidno opeko.

Na željo pošljemo popis in ponudbe. Spretni zastopniki se sprejmejo.

MLINARJI!

Ne zamudite UGODNE
PRILIKE in posetite v
ZACETKU SEPTEMBRA
ljubljski VELESEJ, na katerem bodo razstav-
ljeni v paviljonu „H“ števil. 346 najnovejši MLIN-
SKI STROJI, naravni in umetni mlinski KAMNI
ter ostale mlinske potrebščine. — ČADEŽ in
BRCAR, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35. 5020

Oblačilno blago prodaja

najceneje

manufakturna trgovina

JOS. STOPAR

Ljubljana

Dunajska cesta št. 21.

Vajenca

ZA KAMNOSEŠKO OBRT, s po-
polno oskrbo v hiši, SPREJME
tako KAROL NOVAK, kamnoseški mojster v št.
Vidu nad Ljubljano. 5022

Odon Koutny, specialna trgovina z orodjem
in tehničnimi potrebščinami, Ljubljana, Ko-
lodvorska ulica 28, prodaja vsled

predstoječe preselitve

v lastne, novourejene prostore na Aleksan-
drovo cesto števil. 7,

razno orodje in tehnične predmete s

posebnim popustom.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

(v lastni hiši tik za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje vloge brez odbitka po

5%

Stanje hranilnih vlog nad 120,000.000.— kron.
Stanje rezervnih zakladov nad 1,100.000.— kron.